

Türkiye'de coşkulu ve kitlesel 8 Mart

8 Mart Türkiye'de kadınların öfkесinin açığa çıktığı, özgürlük ve eşitlik taleplerini dile getirdikleri bir gün olarak geride kaldı. Başta İstanbul, Ankara, İzmir, Diyarbakır olmak üzere büyük kentlerde kitlesel gösteriler düzenlendi.

İşçi ve emekçi kadınlar bu 8 Mart'ta

kadın cinayetlerine, kadına yönelik şiddete, savaşlara, erkek egemen kapitalist sömürü düzenine karşı seslerini yükselttiler. Eylem ve etkinlikler bugün için reformist-feminist hareketin mücadeleyi düzen içi kanallarda tutma çabası üzerinden gerçekleşse de, özellikle Gece Yü-

rüyüşü'nden yansıyanlar eyleme katılan kitlelerin bu anlayışı aşma eğiliminde olduğunu gösterdi. Kadınlar, 8 Mart'ta kararlı bir şekilde alanlara çıkarak devrimci baharın müjdesini verdiler. Sıra Newroz ve 1 Mayıs'ta 8 Mart'ın coşkusuyla alanları doldurmaya geldi!

s.18

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2020 / 11
13 Mart 2020 · 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak45.net

AKP iktidarının İdlib hezimetini!

4

Sınırdaki göçmen dramı ve burjuva ikiyüzlülüğü

Göçmen krizi emperyalistlerin hegemonya, sömürü ve sermayenin daha fazla kârı dışında bir değerler sisteminin olmadığını gözler önüne sermiştir.

14

Koronavirüs, açgözlü sermaye ve halk sağlığı

Kapitalist tekeller arasında süren rekabet savaşı, koronavirüse karşı gerekli tıbbi imkanların geliştirilmesinin önündeki tek engel olarak karşımıza çıkıyor.

18

Özgürlük ve gelecek için mücadeleye!

Kapitalizm meta düzenidir! Bu sistemde her şey alınıp, satılmak üzere kurgulanmıştır. Eğitim bir hak olmaktan çıkmıştır.

Paşabahçe grevi: DISK'e giden yolda son durak

s.8

"Toplumsal devrimin öncüsü" - A.Engin Yılmaz

s.12

AKP iktidarının İdlib hezimet!

Rusya ve İran destekli Suriye ordusunun İdlib'deki hızlı ilerleyişi, savaşın yakın gelecekteki seyri ve mevcut dengeler bakımından kritik bir önem taşıyor. Zira İdlib'in cihatçılardan temizlenmesi ve Suriye ordusunun denetimine geçmesi ülkenin geleceğini doğrudan ilgilendiriyor. Bu nedenle Beşar Esad yönetimindeki Suriye devlet güçleri İdlib savaşına stratejik bir önem atfediyor ve buna göre hareket ediyor.

Öte yandan, Suriye ordusunun İdlib'i kontrol altına alması, Suriye topraklarına savaşı taşıyan ABD öncülüğündeki batılı emperyalistlere yeni bir darbe anlamına gelecektir. Esad yönetimini devirip Suriye'de Amerikancı bir rejim kurma hevesi kursağında kalan emperyalistlerin bölgedeki konumu zayıflayacaktır.

Geçtiğimiz günlerde Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad İdlib'den sonraki hedeflerinin ABD'nin konumlandığı Rojava ve doğu Suriye olduğunu açıkladı. *"Ancak paralelinde, doğu bölgelerde savaşmamak için oradaki insanlarla temas halindeyiz. Amerikan işgali onlarda hoşnutsuzluk, öfke ve kızgınlığa neden oluyor"* sözleriyle de Kürt hareketine ulaşma mesajı vermeyi ihmal etmedi.

Bu stratejik yaklaşımın farkında olan ABD ve diğer emperyalist güçler, İdlib savaşını derinleştirerek Suriye ordusunun önünü kesmek için, bölgede cihatçı çetelerin hamiliğini yapan Türkiye'deki dinci-faşist iktidarı kışkırtarak, savaş batağının derinliklerine çektiler.

Erdoğan yönetimi, ABD emperyalizminin İdlib üzerinden belirlediği zaman kazanma politikasının basit bir aleti olma konusunda ne denli hevesli olduğunu gösterdi. NATO'dan dilendiği destek talebi karşılık bulmadığı, uçuşa yasak bölge ilan edilmesine dönük yalvarışları yanıt-sız kaldığı halde, kendisini İdlib batağına

atmakta tereddüt etmedi. Cihatçıların savaş gücünü tahkim etti, bölgeye askeri yığınak yaptı ve sonunda Suriye'ye savaş ilan edip askerleri sahaya sürdü. Sonuç, onlarca asker kaybının ardından soluğu Moskova'da almak oldu.

Dinci-faşist iktidarın savaş histerisinin gerisindeki diğer etkenler, işgal ettikleri Suriye topraklarından sürülme kaygısı ve bölgedeki denklemlerin dışına düşme riski olarak tanımlanabilir. Suriye'de oyun dışı kalmak, cihatçı çetelerle ve yüzbinlerce göçmenle baş başa kalmak, bölgesel bir boyut kazanan Kürt sorunu karşısında en azından Suriye'de edilgenliğe itilmek anlamına gelecektir. İdlib'de yaşanan gelişmeler üzerinden uykularını kaçıran, Erdoğan'ın deyimiyle onları "savaşa mecbur değil mahkûm" eden, bu ihtimallerdir.

MOSKOVA MUTABAKATI: ELDE VAR SIFIR!

Dinci-faşist iktidarı açmaza alan bir diğer dinamik ise, uzun süredir Suriye savaşında inisiyatifi ele alan, oyun kuran ve yöneten durumunda olan Rusya'dır. Bu nedenle, günlerce "Yansın İdlib, yıkılsın Suriye", "Omuzlarının üzerinde baş bırakmayacağız" çığlıkları atanlar, el pençe divan Putin'in huzuruna çıktıktan sonra benzerine az rastlanır yeni bir U dönüşü sergilediler. "Suriye Ordusu İdlib'den çekilmezse ortalığı yakar-yıkabilir" tehditlerini, benzeri birçok küstahça açıklamayı daha Moskova yolunda yutmak zorunda kaldılar. Sonuçta, Suriye ordusunun İdlib'de elde ettiği kazanımların resmiyete kavuşması anlamına gelen bir mutabakatla geri döndüler.

İmzalanan üç maddelik mutabakat, Esad yönetiminin İdlib'de kontrol altına aldığı bölgeleri tanımak ve güvencelemek anlamına geliyor. Özellikle stratejik

önemdeki M5 karayolunun tüm denetiminin Suriye ordusuna geçmesi garanti altına alınmış bulunuyor. Benzer önemdeki M4 karayolu ise cihatçı çetelerden temizlenecek ve 6 kilometrelik güvenli koridor oluşturulacak.

"ATEŞKES" Mİ, KISA BİR MOLA MI?

Moskova'da varılan anlaşmanın ardından İdlib'de silahlar şimdilik sussa da, bölgede savaşı tetikleyecek dinamikler yerli yerinde durmaktadır.

İlk olarak, Suriye devlet güçleri stratejik önem atfettiği İdlib'i cihatçılardan temizleme hedefinden vazgeçmiş değildir. Tersine, bu konuda açık bir kararlılıkla hareket etmekte, cihatçı çeteleri meşru hedef olarak görmektedir. Bu nedenle önümüzdeki günlerde yeni temizlik operasyonları başlatma ihtimali yüksektir. Bu da silahların yeniden konuşması anlamına gelecektir.

İkincisi, AKP iktidarının beslemesi cihatçı çeteler İdlib'de başlı başına bir savaş potansiyelidir. Başta HTŞ olmak üzere bir dizi çete Moskova Mutabakatı'nı, dolayısıyla "ateşkesi" tanımadığını ilan etmiştir.

Öte yandan, ABD ve diğer emperyalist güçler de savaşı kışkırtacak adımlar atmaktan geri durmayacaklardır. Son İdlib savaşında olduğu gibi, yeri geldiğinde Erdoğan vb. işbirlikçileri aracılığıyla, yeri geldiğinde ise besleme çeteleri kullanarak Suriye'deki savaşı derinleştirme yoluna gideceklerdir.

Sonuç olarak, Moskova'da imzalanan mutabakat şu an Suriye ordusunun İdlib'deki kazanımlarını güvenceleyen bir belge niteliği taşısa da, gerçekte savaşın güçler arasında geçici bir mola anlamına gelmektedir. Zira İdlib'de oluşan yeni statüko geçicidir ve süreç bir dizi gelişmeye açıktır.

Moskova'da imzalan mutabakat şu an Suriye ordusunun İdlib'deki kazanımlarını güvenceleyen bir belge niteliği taşısa da, gerçekte savaşın güçler arasında geçici bir mola anlamına gelmektedir. Zira İdlib'de oluşan yeni statüko geçicidir ve süreç bir dizi gelişmeye açıktır.

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2020/11 * 13 Mart 2020 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK

Osmanağa Mah. Kırtasiyeci Sk. No:9 Kat:2 Daire:7
Kadıköy / İstanbul

Tif. No: 0536 285 73 25
e-mail: info@kizilbayrak.net
twitter: @kizilbayraknet
www.kizilbayrak45.net

Baskı: Kuzey Veb Ofset Sanayi Ticaret LTD ŞTİ - Tayakadın Yassıören Cd. No:75/1 Tayakadın Köyü Arnavutköy / İSTANBUL

Dinci-faşist diktatörlüğün “beka çirpinişleri”

7 Haziran 2015 seçimlerinde hezime-te uğrayan dinci-faşist iktidar, o tarihten bu yana “uzatmalar”ı oynuyor. Toplumsal meşruiyetini yitirdiği için elinde kalan hırsızlık, riyakarlık, zorbalık, ayak oyunları, tehdit, şantaj, savaş, katliam gibi kirli araçlarla iş görüyor. Yaklaşık beş yıldır bu araçlara endeksli olan iktidar, “uzatmaları uzatma” hamlelerinde fiyasko üzerine fiyasko yaşıyor.

İçeride meşruiyet krizi derinleşirken, dış politikada utanç verici hallere düşen rejimin başı T. Erdoğan’la müritleri, attıkları her adımla bataklığa daha çok saplanıyorlar. İdlib konusunda akla ziyan vaazlar/tehditler savururken, Moskova kapılarında utanç verici duruma düşürülme-yi sineye çekmek zorunda kaldılar. Alçaltıcı muamelelere layık görülmelerinin bir nedeni İdlib’de cihatçılarla pervasızca suç ortaklığı yapmalarıysa diğeri de sözünü tutmayan, güvenilmez, dün ak dediğine bugün kara diyebilen tutarlılıktan yoksun icraatlarıyla kendi saygınlıklarını beş paralık etmiş olmalarıdır.

MOSKOVA’DA KUYRUĞU KISTILAR

Kalabalık bir heyetle Moskova’ya giden AKP şefi, günler süren uğraşın ardından Putin’den randevu alabildiği için kendini şanslı sayıyor. Ancak ziyaret öncesinde hem kendisi hem faşist partinin başı D. Bahçeli tarafından savurulan tehditleri unutup kuyruğu kısmak zorunda kaldı. Suriye’yi yakmak, Şam’a yürümek, Esad’ı devirmek gibi küstahça açıklamaları Putin’in huzuruna çıkınca yutmak zorunda kaldılar.

Suriye ordusuna Suriye topraklarından çekilmesi için ulti-matome vererek Türk ordusunu savaşa süren sermayenin dikta rejimi, Moskova’da yelkenleri indirdi. “Savaşa hayır” sözünü yasaklayanlar, Moskova dönüşünde “ateşkes” imzalamaktan duydukları memnuniyeti dile getirme pişkinliği sergilediler. İşgalci-ilhakçı savaş histerisine karşı çıkanları “vatan haini” ilan edenler, her iki taraftan yüzlerce askerin ölümüne sebep olduktan sonra İdlib’deki fiili durumu kabul ettiler.

Saldırganlıktan belli ölçüde geri adım atmak zorunda kalmaları, güçlerinin sınırlarını gözler önüne serdi. Sermayenin kokuşmuş saray rejimi yıkıcı-militarist bir aygıtta hükmetse de, ülke ekonomik kriz

içine yuvarlanmışken, toplumsal meşruiyeti dibe doğru yol alırken, uzun süreli bir savaşı göze alamazdı. Nitekim gücü buna yetseydi, Moskova kapılarını çalmazdı. NATO’nun ayaklarına kapanması da bundandır. Dikta rejimin gücünün sınırlı olması, kuşkusuz ki halklar için hayırlıdır. Aksi halde bu yıkıcı savaşın bölgeye yayılma ihtimali yüksekti.

BRÜKSEL’DE “AT PAZARLIĞI” İŞE YARAMADI

Zivanadan çıkmış bir hırsıyla İdlib’e saldıran sermaye iktidarı ABD ordusunu, olmazsa emperyalist savaş aygıtı NATO’yu Suriye’ye karşı savaşa çekmek için çırpındı. Zira ABD’yi ya da NATO’yu savaş suçuna doğrudan ortak etmeden, Şam’a yürüme histerisinin kursaklarında kalacağını AKP şefi de müritleri de biliyordu. Yalvarıp-yakarmaları işe yaramayınca, “mülteci kozu”nu masaya sürdüler.

Mültecilerin “AB üzerine salınması” yetmeyince, tüccarlığıyla övünen AKP şefi, “at pazarlığı” kartını masaya sürdü. “Savaşa katılmadığınız için mültecileri üstünüze saldım. Kapıları kapatmamı istiyorsanız kesenin ağzını açın” talebiyle AB şeflerinin karşısına çıkan T. Erdoğan, hayal kırıklığına uğramış görünüyor. Zira mülteciler için olmasa bile kendi kirli işlerini çekip çevirmek için paraya muhtaç. Sarayı dolduran yozlaşmış yiyici takımını beslemek, medyadaki görevlilere maaş yetiştirmek, yandaş kapitalistlere altın tepsilerde ihaleler sunmak ve savaşı fi-

nanse etmek için büyük paralar gerekiyor.

Görünen o ki, AB şefleri bu defa şantaja prim vermediler. Bu şaşırtıcı değil. Zira deprem için toplanan paralara bile el koyan AKP-saray rejimine güvenmek avanaklıkla eşdeğerdir. Yozlaşmış saltanatının bekası için komşu bir ülkeye savaş ilan eden, şantajdan medet uman, savaş mağduru insanların umutlarını istismar eden bir rejime kim, neye göre güvenip eline para sayacak? Nitekim T. Erdoğan Brüksel’de yürüttüğü “at pazarlığı”ndan eli boş döndü. Bu fiyasko, AKP şefinin şantajlarının da geri tepmeye başladığına işaret ediyor. Diğer bir ifadeyle “dünya lideri” T. Erdoğan’ın Putin nezdinde de AB şefleri nezdinde de pek bir ağırlığı kalmamış. İç politikaya malzeme olsun diye dış politikayı hoyratça kullanan rejim, bu alanda da duvara toslamaya başladı.

ÇÖKÜŞ KORKUSU SALDIRGANLIĞI ARTTIRIYOR

Dış politikada yaşanan sıkışma iç politikaya da yansıyor. Toplumsal meşruiyetten yoksun olan AKP-MHP koalisyonu, kendisine biat etmeyenlere karşı kamçısını sallıyor. Bunun son örneği, gazetecileri hedef alan linç kampanyasında sergilenen pervasızlık oldu. Saray beslemesi “gazeteci” kılıklı görevliler hedef gösterirken polis evleri bastı, saray yarışı tutukladı...

Sermaye iktidarı kamçısını sallarken yaşanan bazı gelişmeler dikkat çekici.

Eski AKP’li Ali Babacan partisinin kuruluşunu ilan etti. T. Erdoğan’ın açtığı bir tazminat davasına mahkeme, “cumhurbaşkanına hakaret” suçundan değil, “kişiyeye hakaret” gerekçesine dayanarak hüküm verdi. Burjuva muhalefet üslubunu sertleştirdi. Saldırıya uğrayanlar zorbalığa teslim olmayacaklarını ilan ediyor. Devletin içindeki klikler arasında da çatışmalar olduğu gözden kaçmıyor. Rejim, zulmün kamçısını sallayarak bu çok yönlü açmazlardan çıkabilmek için çirpiniyor.

MÜCADELEYE HAZIRLANMA ZAMANI

Gelişmeler egemenler arası çatışmanın şiddetlenme eğiliminde olduğuna işaret ediyor. İktidarın ömrünü uzatmak için geliştirdiği icraatlar, emekçilerin sırtına yeni yükler bindiriyor. İşsizlik, yoksulluk, sefalet artarken baskılar da alabildiğine yayılıyor. Hem savaş politikası hem egemenler arası çatışma bu sorunları daha da derinleştirecek.

İşçi sınıfı ve emekçilerin sırtlarına yüklenen faturaları ödemeyi reddetmesinin tek yolu örgütlü mücadeleyi yükseltmekten geçmektedir. Filler tepişirken “ezilen çimenler” durumuna düşmekten kurtulmanın da başka yolu yoktur. Ülkenin üstüne bir kâbus gibi çöken AKP-saray rejimine karşı mücadele ederken, düzenin diğer temsilcilerinin vaatlerine kanılmamalıdır. Zira tümü kapitalist sınıfları temsil ediyor. İşçi sınıfı ve emekçiler kendi hakları, talepleri, özlemleri, gelecekleri için “sınıfa karşı sınıf” şiarıyla mücadeleyi yükseltmelidirler.

Sınırdaki göçmen dramı ve burjuva ikiyüzlülüğü

Göç olgusu insanlık tarihi kadar eskidir. Fakat emperyalist kapitalizm çağında yaşanan kitlesel göçlerde, daha öncekilerden farklı olarak, hiçbir “doğal” yan bulunmamaktadır. Özellikle yakın tarihte yaşanan kitlesel göçlerin başlıca sebebi savaşlar olmuştur. Bu savaşlar ise genelde emperyalist işgal savaşlarıdır. Günümüzde insanların terk etmek zorunda kaldıkları ülkelere baktığımızda bu olgu açıkça görülmektedir. Bugün en çok göç veren ülkeler listesinde Afganistan, Irak, Libya, Filistin, Kürdistan ve Suriye’nin başta gelmesi tesadüf değildir. Zira bu ülkelerin tümü de emperyalist hegemonya ve enerji kaynakları uğruna, başta dünya jandarması ABD olmak üzere emperyalistler ve bölgesel uşakları tarafından işgal ve talan edilmiş ülkelerdir.

Emperyalist işgal savaşlarının son büyük örneği Suriye’dir. ABD ve AB emperyalistlerinin eliyle Suriye’ye taşınan ve silahlandırılan dinci vahşet çeteleri marifetiyle Suriye harabeye çevrildi. İşbirlikçi Türk sermaye devleti başından beri ABD’nin bölgesel politikalarına uygun hareket ederek, Suriye’nin yıkılıp yıkılmasında aktif görev aldı. Bombalarla harabeye çevrilen Suriye’de yüzbinlerce kişi katledilirken, milyonlarca kişi de ülkesini terk ederek, komşu Türkiye’ye kaçmak zorunda kaldı. O günlerde “Emevi Camii’nde namaz kılmak” hevesiyle yanıp tutuşan gerici-faşist AKP-Erdoğan iktidarı bu göçü bizzat teşvik etti. “Ensar ruhu”, “Müslüman kardeşlerimiz” ve “misafirlerimiz” demagogisi eşliğinde milyonlarca Suriyeli Türkiye’ye aktı.

Türkiye’ye gelen milyonlarca kişi hiç de “misafir” muamelesi görmedi elbette. Bu insanlar son derece insanlık dışı koşullarla karşılaştılar, sefalet içinde yaşam mücadelesi verdiler. AB veya BM tarafından gönderilen yetersiz yardımlar bile AKP tarafından iç edildi. Bu insanların her türlü mağduriyeti sonuna kadar sömürüldü. En ağır işlerde en ucuza çalıştırıldılar. Kadınlara yönelik cinsel saldırılar da dahil, her türlü ırkçı ve şoven saldırganlığın bahanesi ve hedefi haline getirildiler.

AKP-Saray çetesi baştan beri Suriye’ye yönelik sürdürülen savaş ve saldırganlıktaki sorumluluğunu son İdlib savaşıyla bir üst boyuta çıkardı. Rusya’nın da desteği ile Suriye ordusu tarafından

cihatçıların son kalesi olan İdlib’e yönelik başlatılan harekate karşı, AKP iktidarı çetelerin hamiliğine soyunarak, elini halkların kanına daha fazla buladı.

AKP-Erdoğan iktidarı doğrudan müdahil olduğu Suriye savaşında ABD, NATO ve AB emperyalistlerinden umduğu desteği göremeyince gittikçe zıvanadan çıktı. Bunun üzerine, düne kadar “Suriyeli kardeşlerimiz” diye istismar ettiği mültecileri, bir anda şantaj malzemesine dönüştürdü. Sınırların açılmasıyla birlikte Avrupa’ya geçmek için sınırlara yığılan binlerce göçmen iğrenç bir pazarlığın malzemesi haline getirildi. Sınır boylarında yaşanan insanlık dramı görüntüleri gerici-faşist iktidarın gerçek yüzüne de ayna tutmuş oldu. Onun şimdiye kadar emperyalizm uşağı, yayılmacı ve saldırgan yüzünü gizlemek için kullandığı “sivilleri koruma” ve “insani” tüm söylemlerin aslında ikiyüzlü birer yalandan ibaret olduğu bir kez daha ortaya serildi.

AKP şefi Tayyip Erdoğan, içinde debelendiği krizden dolayı göçmenleri, AB’den gelebilecek para için şantaj malzemesi olarak kullanmaktan da geri durmadı. En iyi yaptığı şey olan riyakarlığı da elden bırakmayan AKP şefi, “Yaptığımız şey uluslararası hukuka uygundur!” demeyi de ihmal etmedi.

Moskova’dan hüsrarla dönen AKP şefinin buna benzer bir hezimetini Brüksel’de de yaşaması bekleniyor. Brüksel’de yapılan görüşmelerde Türkiye’ye 6 milyar

euroya varan bir parasal destekten bahsediliyor. Fakat bu paranın Türk devletinin kasasına değil de göçmenler konusunda geliştirilecek projelere endeksli olarak peyderpey ödeneceği önemle vurgulanıyor.

Sınırın bu yakasında bunlar yaşanırken, Avrupa yakasındakiler de Türkiye’deki türdaşlarından aşağı kalmadılar. Başta Yunanistan olmak üzere “demokrasinin beşiği” denilen AB ülkeleri sınırdaki yaşanan insanlık dramını, ancak emperyalistlere haiz olabilecek bir “soğukkanlılıkla” karşıladılar. İnsanlık ayıbı bu olay karşısında tek yaptıkları şey, sınırları sıkı kapatması ve güvenliği arttırması için Yunan hükümetinin arkasında blok halinde durmak ve ona destek vermek oldu. Böylece başka zamanlarda dünyaya “insanlık dersi” veren ve “demokrasinin beşiği” olmakla övünen AB’nin demokrasinin ne menem bir şey olduğu da bir kez daha anlaşıldı. Türk devletinin Suriye’de cihatçı çetelerle birlikte yürüttüğü kirli savaşa destek veren ve tüm bölgeyi silah pazarı olarak değerlendiren demokrasi havarisi AB emperyalistleri, sıra bu savaşın sonucu olan göçmen krizine gelince yan çizdiler. “Tencere dibin kara seninkinden kara” misali, Türk devletini suçlayarak kendilerini aklamaya çalıştılar.

Başta Almanya ve Fransa olmak üzere AB’nin tam desteğini alan sağcı Yunan hükümeti, sınıra yığılan göçmenlere karşı son derece düşmanca davrandı. Ülkeye

girmeye kalkışan göçmenlere ateş ederek ölümlere yol açtı. Göz yaşartıcı gaz da kullanan Yunan polisi, bazı göçmenleri elbiselerini alıp yarı çıplak geri göndermek gibi son derece onur kırıcı davranışlara başvurmaktan da çekinmedi.

Yaşanan tüm rezalete rağmen AB’nin savunmadan sorumlu komisyon başkanı Ursula von der Leyen büyük bir utanmazlık ve ikiyüzlülükle, “Şimdi ortak eylem, değerlere bağlılık ve soğukkanlı olma zamanı!” diye konuşabildi. Oluşan basınç üzerine bir açıklama yapan Almanya başbakanı Angela Merkel ise, sınıra yığılan çocukları ülkeye kabul edebilecekleri vaadinde bulundu. Fakat bunun nasıl ve hangi sayıda olacağına yönelik kesin bir şey belirtmedi. Almanya uzun bir süreden beri iltica hakkını sermayenin ihtiyaçlarına endekslemiş bulunuyor. Ülkeye girip iltica eden insanlara, iş bulabilme ve “nitelikli işgücüne” sahip olma kriterleri üzerinden oturma izni verileceği yönünde kararlar alınıyor.

Von der Leyen’in bahsettiği “değerlerin” insanlık değerleri olmadığı kesin. Son yaşanan göçmen krizi emperyalistlerin hegemonya, sömürü ve sermayenin daha fazla kârı dışında bir değerler sisteminin olmadığını bir kez daha gözler önüne sermiştir. Hangi coğrafyada olursa olsun emperyalist kapitalizm yaşadığı müddetçe insanlık sömürü, savaş, ırkçılık, göç yollarında heba olmak gibi kötülüklerden kurtulamayacaktır.

Yunanistan sınırında yaşanan insanlık dramı kapitalist düzen ve burjuva demokrasisi adına utanç verici görüntüler sunarken, halkların kardeşliği adına umut verici bazı gelişmeler de oldu. Başta Atina ve Berlin olmak üzere sokağa çıkan binlerce kişi halkların kardeşliğini haykırdı ve göçmenlere kapıların açılması talebini yükseltti. İsviçre’de yapılan gösteriye ise polis saldırdı. Çeşitli Avrupa ülkelerinde ortaya konan dayanıklılık, savaşa, sömürgecilik ve ırkçılığa karşı izlenmesi gereken yola da ışık tutuyor. Emperyalist savaşların mağdur ettiği göçmenlere reva görülen muameleye üzülmeyen kimseye bir faydası yok. Onlara yardım etmenin en iyi yolu, her ülkede sermayeye, savaşa ve ırkçılığa karşı, “işçilerin birliği, halkların kardeşliği” perspektifiyle örgütlü mücadeleyi yükseltmektir.

Korkuları büyüdükçe saldırganlaşıyorlar

Türkiye'nin AKP iktidarıyla birlikte her geçen gün daha da koyu bir karanlığa sürüklendiği malum. Kalıcı OHAL koşullarıyla yönetilmeye çalışılan bir ülke gerçekliğiyle karşı karşıyayız. Her türden muhalif sesin baskı ve zorbalıkla susturulduğu ülkede son olarak İdlib savaşıyla birlikte toplumsal muhalefete yönelik baskıların yeniden tırmandırıldığını görüyoruz.

İdlib'de savaşın körüklendiği günlerde İstanbul Valiliği "Toplumda infial uyandıracak; milli, vicdani ve insani değerlere dokunacak, toplumsal iç barışı tehdit edebilecek şekilde 'Savaşa Hayır'" denmesini ve bu çerçevede eylem ve etkinlik yapılmasını yasakladı. Hemen ardından bir dizi şehirde benzeri yasaklar geldi. Polis gazetecilere, sosyal medya kullanıcılarına ve internet sitelerine yönelik operasyonlar başlattı. Daha önce de işgal hareketleri gündeme geldiğinde savaş karşıtı her türlü muhalif düşünce ve haber suç kapsamına alınmıştı.

Özellikle böylesi dönemlerde, doğru haber akışını sağlamak adına mesleğini yapan gazeteciler hedef haline getirilmektedir. Son 15 günde 28 gazeteci gözaltına alınmış, 8'i de tutuklanmıştır. Son

tutuklamalar ile birlikte hapishanelerdeki gazeteci sayısı 91'e yükselmiştir. Sadece İdlib ile ilgili değil Libya'da bir MIT mensubunun yaşamını yitirmesiyle ilgili yapılan haber de 'tehlikeli haber' muamelesi görmüş, bu nedenle 6 gazeteci tutuklanmıştır. Aynı şekilde Edirne'de mültecilerin yaşadıklarını haberleştiren gazeteciler de gözaltına alınarak tutuklanmıştır. Bu tablo içeride ve dışarıda sıkışıkça saldırganlaşan bir devlet gerçeğini gözler önüne sermektedir.

Gazeteciliğin kuşatma altına alındığı, medyanın tek ses haline getirildiği günümüz Türkiye'sinde emekçiler dünyada

ve Türkiye'de yaşanan gelişmelerden haber bırakılmaya çalışılmaktadır. Şimdi buna koronavirüs üzerinden yaşanan gelişmeler eklenmiş bulunuyor. Dünyanın ve ülkenin dört bir tarafını sarmış olan bu virüs tehdidinin yaşam alanlarımızdaki etkisinin ne kadar olduğunu sadece yapılan resmi açıklamalar sınırında bilmekteyiz. Emekçiler yaşamını yitiren asker sayısının gizlendiği bir yerde bu virüsün sonuçlarının ne kadar gerçekçi açıklandığından haliyle endişe etmektedirler. Bir salgın hastalık üzerinden sosyal medya kanalıyla haber paylaşanlara tehditler savuran bir iktidar gerçeği ile yüz yüzeyiz. Ortaya çıkan gelişmelerin,

kendisine yönelik bir tepkiye dönüşmesinden korkan AKP tüm topluma susmayı dayatmakta. Bunu başarmak için sistematik olarak baskı, yasak, gözaltı ve tutuklama saldırılarını devreye sokuyor.

En temel hak ve özgürlüklerin nasıl baskıyla karşılandığını birçok örnekten biliyoruz. "Çocuklar ölmesin" demenin suç olduğu bir ülkede "savaşa hayır" demenin yasak olması elbette şaşırtıcı değildir. "Savaşa hayır" diyen liseli çocukların tutuklandığı, işkence gördüğü '90'lı yıllarda düzen nasılsa bugün de öyle.

Barış bildirisine imza atan akademisyeninden muhalif gazetecisine, KHK'lısından grevci-direnişçi işçisine kadar tüm toplumsal muhalefet güçleri faşist baskı ve terörün hedefleri arasındadır. Hatta çevreci olmak, hayvan sevgisi taşımak "terörle" ilişkilendirilmek için yeterli görülmektedir.

Dümenini elinde tuttuğu düzenin ayakta kalması için tüm şiddetiyle gaza basan Erdoğan AKP'si yıka yıka, önüne çıkana çarpa çarpa yol almaya çalışmaktadır. Fakat baskı, sömürü ve savaşa dayalı politikaları ne denli şiddetli olursa yaşayacakları yıkım da o denli sarsıcı olacaktır.

AKP-Erdoğan rejimi, emperyalistlerle işbirliği içinde gerici çeteleri besleyerek Suriye'den pay kapma hedefiyle savaş ve saldırganlığı tırmandırıyor. İdlib'de yaşananlar bunun en güncel örneği oldu. Öte yandan, kirli savaşı meşrulaştırmak için kullandıkları milliyetçi-şoven söylemlerin ve "terör" demagojisinin gelinen aşamada işçi-emekçiler nezdinde bir karşılık yaratmadığı da açık. Zira, AKP iktidarının tüm çabasına rağmen emperyalist güçlerle yaptığı kirli pazarlıklar savaş gerçeğini daha da açığa vurmaktadır.

Bugün gerici-cihatçı çetelerin biricik destekçisinin AKP iktidarı olduğu herkesin malumudur. 36 askerin ölümünden sorumlu olanın da. Kirli emelleri için göçmenleri Avrupa kapılarına göndermeleri, milyonlarca insanı göç yollarında açlığa, sefalete ve ölüme mahkûm etmeleri Erdoğan AKP'sinin maskesini tamamen düşürmüştür.

Bütün bu tablo içerisinde savaş ve saldırganlık politikalarının yükünün işçi

Susmak insanlığımızı kaybettirir!

ve emekçilerin sırtına yıkılması daha da uyarıcı olmakta, gerçeklerin görülmesini kolaylaştırmaktadır.

Erdoğan'ın İdlib hareketine karşı çıkanları hedef göstermesine, baskı ve tehditlere, gözaltı ve tutuklamalara karşın Metropoll araştırma şirketinin yaptığı bir ankette operasyona destek verenlerin oranı yüzde 30'da kaldı. Ankete katılanların %48'i ise İdlib'e müdahaleye karşı çıktı. Bu oranların insanların düşüncelerini söylemekten çekindiği baskı koşullarında ortaya çıktığını da unutmamak gerekir.

Savaş ve saldırganlık politikalarına bu kadar tepki varken, AKP-Erdoğan iktidarının kitlelerin desteğini yitirmeye başladığı bir dönemde halen işçi-emekçilerin suskun olmasının temel nedeni iktidarın baskı politikalarıdır. Ancak

suskunluğun hiçbir şeyi değiştirmedeği açık bir gerçektir. Suskunluk, işçi sınıfı için yıkımın derinleşmesi anlamına gelmektedir. Daha da önemlisi, suskunluk insanlığımızı kaybetmek, insanların acılarına sırtımızı dönmek ve yozlaşmak anlamına gelmektedir.

İnsan olmanın gereği olarak suskunluğumuzu bozmamız gerekmektedir. Bunun kendisi sesimizi daha güçlü haykırarak, sokağa çıkmak, eyleme geçmek anlamına gelmektedir. Tarihi, susarak bekleyenler ve boyun eğenler değil ayağa kalkanlar yazmaktadır.

1 Mart 2003 Irak Tezkeresi'ne karşı sokağa çıkan onbinler, ABD saflarında Irak'a asker gönderilmesine tepkilerini ortaya koymuş, tezkerenin meclisten geçmesini engellemişti. Bugün de yapılması gereken savaş ve saldırganlık poli-

tikalarına karşı sokağa çıkmaktır.

AB ülkelerinin göçmen politikasına karşı geçtiğimiz hafta Basel'de sol ve anti-faşist güçler, Türk ve Yunan devletlerinin göçmenlere yönelik saldırılarını protesto etti. Hamburg, Berlin ve Atina gibi birçok kentte göçmenlerle dayanışma eylemleri gerçekleştirildi. Atina'da "Birlikte yaşayabiliriz. Sömürü, savaş, milliyetçilik ve ırkçılığa karşı birlikte savaşıabiliriz" şiarıyla faşizme karşı mücadelenin yükseltilmesi gerektiğine vurgular yapıldı.

Başta Suriye halkları olmak üzere, Ortadoğu halkları için yıkım anlamına gelen bu kirli savaşı durdurmanın, emperyalist hesapları bozmanın başka çaresi yoktur. Emperyalizm dünyayı yıkıma götürürken, AKP-Erdoğan iktidarı da bu yıkımı elini uzattığı her alanda derinleştirmektedir. Tüm bu nedenlerle Rosa Luxemburg'un "Ya kapitalist barbarlık içinde çöküş ya sosyalizm!" çağrısı güncelliğini hala daha korumaktadır.

R. U. KURŞUN

Siğınmacılara karşı insansız hava aracı

Türk ordusunu Şam'a sürme histerisine kapılan AKP şefi T. Erdoğan'ın bu hevesi kursağında kaldı. Tüm yalvarmalarına rağmen NATO üyesi Avrupa Birliği (AB) devletlerini savaş bataklığına çekemediği için, elindeki "son koz" olan "mülteci şantajı"na sarıldı. Tarihte eşine pek rastlanmayan bu iğrenç acımasızlık, T. Erdoğan'ın hırslarını dindirecek sonuçlar yaratmadı. Buna karşın mültecilerin Avrupa'ya geçişlerini engellemek AB'nin temel gündemi haline geldi.

AKP şefi ne kadar acımasızsa, AB şefleri de o kadar riyakâr. İlk mültecileri bir "koz" olarak kullanacak kadar zıvanadan çıkmış durumda. İkinciler ise ne pahasına olursa olsun sınırları kapatma derdinde. AB emperyalizmi bu hedefe ulaşmak için kaba şiddet dahil her tür kirli yola başvuruyor. Nutuk atmak söz konusu olduğunda insan haklarından, özgürlüklerden dem vuran AB şefleri, göçmenlerin geçişini engellemek söz konusu olduğunda birer zorba olduklarını açıkça gösteriyorlar.

Bu şefler ne Suriye'nin yıkılıp yıkıl-

masına karşı çıktılar, ne cihatçıların AB ülkelerinden tetikçi devşirmesini engellemek için kollarını kıpırdattılar. Milyonlarca insanı yerinden yurdundan eden savaşa ya doğrudan ya dolaylı şekilde destek verdiler.

Son dönemde ise Ankara'daki dinci-faşist rejimin Suriye topraklarını işgal etmesine de ses çıkarmadılar. Cihatçıların İdlib'den temizlenmesi için Suriye ordusu ile müttefiklerinin başlattığı saldırıyı durdurmak için AKP-saray rejimine açık ya da gizli destek sundular.

Bu riyakarlar takımı, "göçmenlere karşı savaş" tedbirlerine başvurarak sahada aktif rol almaya başladılar. AB

şefleri Yunanistan'a polis, asker, mühimmat transfer etmekle yetinmediler. Ek olarak insansız hava aracı (İHA) da göndermeye karar verdiler. Bu alanda öncülük yapma utancı Avusturya'ya düşmüş görünüyor.

Avusturya Başbakanı Sebastian Kurz, Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis ile görüşmesinin ardından başkent Viyana'da yaptığı açıklamada, "Yunan polislerinin sınırları korumasına en iyi şekilde destek olabilmek için özel bir askeri birimin yanı sıra bir zırhlı araç, insansız hava aracı ve çeşitli ekipmanlar göndermeye dün itibarıyla karar verdik" şeklinde konuştu.

Dernek üyeleri fişlenecek, bekçiler donatılacak

Dinci-faşist AKP-MHP koalisyonunun baskı ve devlet terörüne yasal kılıf oluşturacak iki tasarı meclis Genel Kurulu'na geliyor.

Dinci-faşist rejim zorbalığını arttırıyor. Baskı ve zorbalığını yasal olarak güvencelemek isteyen iktidar, mecliste bir dizi değişiklik görüşecek.

Bunlardan birini "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" başlıklı tasarı oluşturuyor. Plan ve Bütçe Komisyonu'ndan geçen ve Genel Kurul'da görüşülecek 40 maddelik tasarıda Dernekler Kanunu'nda yapılacak değişiklikler de yer alıyor.

Düzenlemeye göre dernekler altı ay içinde üyeliği devam eden kişilerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını mülki idare amirliğine bildirmek zorunda olacak. Yerine getirmeyen dernekler hakkında idari para cezası uygulanacak.

Bunun yanı sıra bir diğer düzenleme ise "Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanun Teklifi" olacak.

Tasarının kabul edilmesi durumunda bekçiler resmi olarak ikinci "kolluk" statüsünde olacak.

Gözaltına alınan gazeteciler tutuklandı

Odatv Sorumlu Haber Müdürü ve Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Barış Terkoğlu ve gazeteci Hülya Kılınç, öldürülen bir MİT'çi ile ilgili Odatv'de yayınlanan haber nedeniyle 5 Mart'ta tutuklanmıştı. Aynı dosya kapsamında Odatv Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan da tutuklandı. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Odatv'ye erişim engeli getirdi.

Bunun yanı sıra, aynı dosya kapsamında Yeni Yaşam Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ferhat Çelik, Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser ve gazete çalışanı Semiha Alankuş ifadeye çağırılmıştı. İfade sonrası serbest bırakılan gazeteciler savcılık talimatıyla tekrar gözaltına alındı ve tutuklandı.

Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS) Çağlayan'da bulunan İstanbul Adliyesi önünde "Gazetecilik suç değildir" şiarıyla

la basın açıklaması yaparak gazetecilerin tutuklanmasını protesto etti.

TGS Ankara Adliyesi önünde, İzmir Hasan Tahsin Anıtı'nın önünde, Adana Basın Anıtı önünde ve Diyarbakır TGS binasında açıklamalar gerçekleştirdi.

Açıklamalarda son 15 gün içinde 28 gazetecinin gözaltına alınıp 8'inin tutuklandığı belirtilerek "Türkiye toplumuna gerçekleri ulaştırmak dışında bir şey yapmayan gazeteciler suçlu, hatta hain ilan edilmekteler. Gazetecilik kamu çıkarlarını korumak için yapılan bir meslektir. Gazeteciliğin gayesi; yönetenleri ya da bir kesimi, onların çıkarlarını korumak değil toplumun çıkarlarını korumaktır" denildi.

Yakın Doğu Haber Ajansı Yayın Yönetmeni Alptekin Dursunoğlu, Odatv Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan, Yeni Yaşam Gazetesi Genel Yayın Yönet-

meni Ferhat Çelik, Yeni Yaşam Gazetesi Yazışları Müdürü Aydın Keser, Oda Tv Sorumlu Haber Müdürü Barış Terkoğlu, YeniÇağ Gazetesi Yazarı Murat Ağirel, Oda Tv muhabiri Hülya Kılınç ve Rudaw muhabiri Rawin Sterk'in tutuklandığı belirtilerek son tutuklamalar ile birlikte tutuklu gazeteci sayısının 91'e yükseldiği ifade edildi. "Gazetecilerin tutuklanması adaletin yok edilmesi anlamına gelir" vurgusu yapılan açıklamanın devamında şunlar ifade edildi:

"Adalet istiyoruz çünkü, kendi çıkarlarımız için değil ülkenin çıkarları için yazıyoruz. Adalet istiyoruz çünkü, gazetecilik suç değildir. Buradan Adalet Bakanına çağrıda bulunuyoruz ve gazetecilik faaliyetleri nedeniyle tutuklanan meslektaşlarımızın bir an önce serbest bırakılmasını istiyoruz. Hukuk ve adalet, bir gün herkes için gerekli olacaktır."

Koronavirüs Türkiye’de

İlk olarak 2019 yılının Aralık ayında Çin’in Vuhan kentinde görülen ve hızla ülkeye yayılan virüsten bugüne kadar 4 bini aşkın kişi yaşamını yitirdi. İtalya ve İran’da ciddi tehditler oluşturan virüsün ilk defa 11 Mart’ta Türkiye’de bir kişide tespit edildiği duyuruldu.

Konuyla ilgili açıklama yapan Sağlık Bakanı Fahrettin Koca şunları söyledi:

“Dünyayla ilişkimizi tümünden kesebilseydik şu anda karşınızda olmazdım. Size üzücü ama korkutucu olmayan haberi bildirmek istiyorum. Bugün koronavirüs şüphesi olan bir vatandaşımızın testi pozitif çıktı.

Hasta mahremiyetinin korunması açısından detaylı bilgilerin paylaşılması uygun görülmemiştir.

Hasta bir erkektir ve genel durumu iyidir. Aile bireylerinin hepsi ve yakın çevresindeki tüm bireyler gözetim altındadır.”

SAĞLIK EMEKÇİLERİ “BEYAZ MİTING”İ İPTAL ETTİ

Sağlıkta şiddete karşı 15 Mart’ta Ankara’da yapılacak Beyaz Miting iptal edildi. Sağlık emek, meslek örgütleri aynı gün düzenledikleri basın toplantısıyla, Sağlık Bakanlığı’nın Türkiye’de Koronavirüs (Covid-19) vakası tespit edildiğini duyurmasının ardından önlem

olarak mitingi iptal ettiklerini açıkladı.

“KORONAVİRÜSE ODAKLANDIK”

Basın toplantısında açıklamayı TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman yaptı. Sağlık Bakanlığı’nın Türkiye’de Covid-19 vakası tespit edildiğini duyurmasını hatırlatan Adıyaman “‘Şiddetsiz bir sağlık ortamında emeğimizin karşılığını alarak sağlık hizmeti sunmak istiyoruz. Sağlıkta Şiddet Sona ersin!’ talebiyle 15 Mart Pazar günü Ankara Tandoğan’da yapmayı duyurduğumuz mitingimizi şimdilik iptal etme kararı almış bulunuyoruz” dedi. Koronavirüsün yaratacağı sorunlara odaklanıldığının altı çizilen açıklamada, “Bu ülkenin sağlık çalışanları olarak tüm konsantrasyonumuzu Koronavirüs’ün yaratacağı sağlık sorunlarının çözümüne odaklanmanın sorumluluğuyla davranıyoruz” ifadeleri kullanıldı.

“KAMUSAL SAĞLIK ANLAYIŞI HÂKİM KILINMALI”

Taleplerinin takipçisi olmayı sürdürecekleri belirtilen açıklamada, koronavirüs konusuyla ilgili devlet yetkililerine de çağrı yapıldı. “Kamusal sağlık” anlayışının hâkim kılınması gerektiği vurgulandıktan sonra “Öncelikle halk sağlığına dair koruyucu önlem ve bilgi-

lendirmelerin şeffaf, yaygın ve etkili olarak yapılmasının öneminin tekrar altını çizmek istiyoruz” denildi.

“HİJYEN VE KORUNMA TEDBİRLERİNE DİKKAT”

Sağlık çalışanları adına yapılan açıklamada koronavirüs tedbirleriyle ilgili şu hatırlatmalarda bulunuldu: “Hastanelerde ve Aile Sağlık Merkezleri’nde (ASM) çalışan ve eğitim alan tüm sağlık çalışanlarını kapsayacak şekilde kişisel koruyucu malzeme dağıtılması önceliklidir ve bu konuda herhangi bir güven bunalımı yaratılmamalıdır.

Önceki açıklamalarımızda da belirttiğimiz gibi, paniği gerektirecek herhangi durum yoktur ancak sağlık otoritesinin dünyadaki deneyimlerden de yararlanarak bütün önlemleri alması ve halkın hijyen ve korunma tedbirlerine dikkat etmesi gereklidir.

Koronavirüs enfeksiyonu tanısı konan hastaların ve virüs ile temas etmiş olabileceği düşünülen insanların karantina vb. süreçlerinde etik ilkelerin dikkate alınması ve herhangi bir ayrımcı uygulama yapılması engellenmelidir. Aynı etik tutum Koronavirüs tanısı konmuş ya da şüpheli hastalarla temas eden ve edecek olan sağlık çalışanlarına yönelik tutumlarda da gösterilmelidir.”

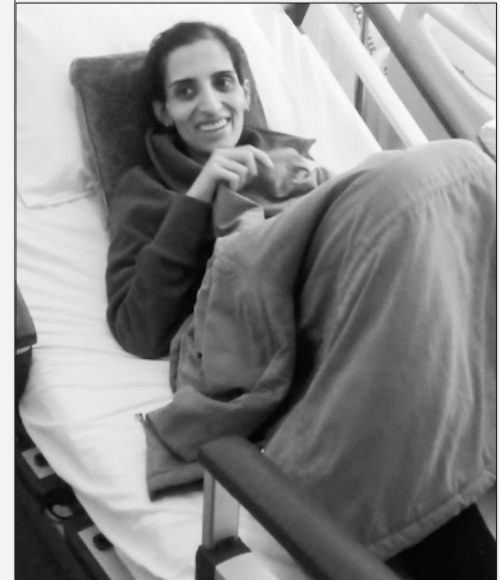
Hapishanelere Mesleki Eğitim Merkezleri açılıyor

Adalet Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı ortak açıklama yaparak hapishanelerde mesleki eğitim merkezleri açacaklarını duyurdu.

Kapitalizmin kriz koşullarında mesleki eğitim alanı can simidi olma özelliği taşımaktadır. Zira sermayenin ihtiyaç duyduğu ucuz ve nitelikli emek bu alanlarda şekillendirilmekte ve muazzam bir kâr kaynağı olarak değerlendirilmektedir.

Bugün Türkiye’de mesleki eğitim alanı Meslek Liseleri, Mesleki Eğitim Merkezleri ve Meslek Yüksekokulları üzerinden örgütlenmektedir. Fakat sermayenin yönlendirmesi ve devletin bizzat inisiyatif ile mesleki eğitim kapsamında her geçen gün yeni birtakım zeminler yaratılmaya çalışılmaktadır. Bunun bir örneğini de hapishanelere Mesleki Eğitim Merkezleri’nin açılmasına dönük atılan adımlar oluşturuyor. Söz konusu uygulamanın hedefinde ise, hapishanelerde tutulan onbinlerce insanı ucuz iş gücü kaynağı olarak değerlendirmek yer alıyor.

Mahpusların emeğini sömürmek için Adalet Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı’nın ortaklaşa hazırladığı ‘Eğitim ve Öğretim İş Birliği’ projesi ucuz işgücü sömürsünün yasallaştırılan bir belge niteliğinde. Proje kapsamında hapishanelerdeki 42 bin hükümlü ve 16 bin tutuklu, yani toplamda 58 bin kişinin mesleki eğitimden “yararlanabileceği” belirtiliyor. Bu da AKP iktidarı ve hizmet ettiği sermaye düzeni için 58 bin kişinin emeğinin ucuza ya da bedavaya sömürülmesi anlamına geliyor.

İbrahim Gökçek ve Helin Bölek’e zorla müdahale tehdidi

Grup Yorum üyesi Helin Bölek ve İbrahim Gökçek 11 Mart sabahı polislerce evleri basılarak zorla hastaneye yatırıldı.

Polisin direniş evini basarak kaçırdığı Gökçek ve Bölek’e uzun bir süre ulaşamadı. Ardından Bölek ve Gökçek’in Ümraniye Devlet Hastanesi’nde oldukları haberi geldi. Gökçek ve Bölek’in yanında olduğunu duyuran Nuriye Gülmen, gözaltı kararının bulunmadığını ve zorla hastanede tutulduklarını belirtti.

Sonrasında Helin Bölek ve İbrahim Gökçek’e zorla müdahale tehdidinde karşı hastaneye dayanışmaya gelenler polisin saldırısıyla karşılaştı. Öte yandan sabah zorla hastaneye yatırılan Bölek ve

Gökçek’le ilgili gün içerisinde savcılık tarafından karar çıkarıldı.

Ölüm orucundaki Grup Yorum üyelerinin durumuyla ilgili Halkın Hukuk Bürosu’ndan yapılan açıklamada şunlar ifade edildi: “İstanbul 18. Sulh Hukuk Hakimliği, müvekkillerimiz İbrahim Gökçek ve Helin Bölek’in Sağlık Bakanlığının talebi üzerine zorunlu yatışına izin vermiştir. Bu karar, zorla müdahalenin önünü açmak için yapılan bir hazırlık işlemi niteliğindedir.”

ÇHD ise 10 Mart günü açlık grevindeki tutuklu avukatların durumuna ilişkin basın toplantısı düzenledi.

Basın toplantısında konuşan ÇHD Genel Sekreteri Nergiz Tuba Aslan,

açlık grevindeki 8 avukattan Ebru Timtik, Barkın Timtik, Aytaç Ünsal ve Oya Aslan’ın bugün itibarıyla süresiz açlık grevine başladığını belirtti. Diğer avukatların açlık grevine ara verdiğini belirten Aslan, “Açlık grevi süreci daha da ağırlaşarak devam ediyor” dedi.

Basın toplantısında, açlık grevindeki avukatların gönderdiği metin de okundu. HHB üyesi ve ÇHD Genel Merkez Yöneticisi Didem Baydar Ünsal’ın okuduğu açıklamada Grup Yorum üyelerinin açlık grevi ve ölüm orucuna değinilerek “Açlığımızla seslendiğimiz; ‘Bu adaletsizlik bitecek elbet’ diye bekleyen kitlelerdir” vurgusu yapıldı.

Paşabahçe grevi: DİSK'e giden yolda son durak

U. Meriç

Türkiye'de kapitalist gelişme '50'ler sonrasında ivme kazanmış, işçi sınıfı da bu gelişmeye paralel olarak yeni bir mücadele sürecine girmiştir. Kırdan kente göçün hızlandığı bu dönemde işçi sınıfı nicel açıdan büyük bir gelişme göstermiştir. Bu gelişme, sınıfın yeni haklar kazanmak için giriştiği yeni bir mücadele döneminde de beraberinde getirmiştir. Ancak '50'li yıllarda işçi sınıfı kendi bağımsız mücadelesini vermekten çok uzak olduğu için, yaşadığı sorunları dönemin Demokrat Parti hükümetine bağlayarak, CHP muhalefeti sınırlarında bir mücadeleyi aşamamıştır.

Dünyada ve Türkiye'de gelişen olaylar ile '60'larda değişen koşullar, ithal ikameci sanayileşme, 27 Mayıs anayasası vb. etkenlerle işçi sınıfı hareketi nitel açıdan da gelişme sürecine girmiştir. '70'lere uzanan süreçte sayısız işçi direnişi, eylemi ve grevler birbirini izlemiştir. Bu nitel gelişmenin zirvesi 15-16 Haziran Direnişi olmuştur.

'60'lar Türkiye'sinde yaşanan eylemler, direnişler ve grevler, işçi sınıfının bugünkü mücadelesine yol göstermesi bakımından çok önemli dersler barındırmaktadır. Bu mücadele sürecinde 1966'da yaşanan ve 86 gün süren Paşabahçe grevi de önemli bir yer tutmaktadır.

Beykoz bölgesinde 1936'da kurulan Paşabahçe, adını bir Osmanlı paşasının kasrından almıştır. İlk zamanlar kadrolu işçi çalıştırılmayan fabrikada yevmiyeli işçiler günlük olarak kapıya gelmekte ve işi beğenilenler ertesi gün işe çağrılmaktadır. Sonrasında işçiler fabrika çevresine yerleşmeye başladılar ve Paşabahçe bir işçi semti haline gelir.

1938'de sınıf esasına göre dernek kurma yasağının kaldırılması ile Türkiye Sosyalist Partisi ve Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi çok sayıda sendika kurmuştur. 1946'da bu partiler ve sendikalar İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından kapatılır. 1947 yılında ise 5018 sayılı yasa ile işçi ve işveren Sendikaları ve Sendika Birlikleri Hakkında Kanun kabul edilir.

Böylece sendika özgürlüğünden sendika hakkı rejimine geçilmiş, sendika kurma hakkı tanınmış ancak grev hakkı veril-

memiştir. Sermaye devletinin bu yasaya ilişkin gerekçesi, "Türkiye'nin sınıfsız bir toplum olduğu, bu sebeple sendikaların sınıf çatışması yerine, devletle ve işverenle ülke kalkınması için işbirliği yapacakları kurumlar olduğu" yönündedir. Yani sendikalar işçileri denetleme aracı olarak kullanılacaktır.

Bu süreçte Paşabahçe'de fabrikanın ustabaşları tarafından "Paşabahçe Şişe ve Cam Sanayi İşçileri Sendikası" adıyla ilk sendika kurulur. 1967'ye kadar varlığını sürdüren bu sendika, "birinci sendika" ya da "Cam-İş" adıyla anılmaktadır. Birçok tarihi anlatımda Cam-İş'i CHP'nin kurduğu ifade edilmektedir. Sonuçta Paşabahçe fabrikası CHP'nin nüfuzunun olduğu İş Bankası üzerinden kurulmuştur. Bir dönem Cam-İş başkanlığını yapan Hasan Turkyay, CHP'li milletvekillerinin ziyaretinden sonra fabrika müdürünün 21-22 ustabaşını çağırdığını, "siz artık sendika kurucusunuz" diyerek Cam-İş Sendikası'nın kurulduğunu anlatmaktadır. Sendika ilerleyen yıllarda, önce İstanbul sonra Türkiye Şişe Cam İşçileri Sendikası adını alarak gelişmesini sürdürür. Türk-İş'in kuruluşunda da yer alır. Cam-İş işçilerin yaşadığı sorunlara karşı ilgisizdir. '60'larda yükselen sınıf hareketinin

de etkisi ile ileri işçiler 1963'te ikinci bir sendikayı, "Türkiye Şişe, Cam ve Seramik Sanayii İşçileri Sendikası"nı kurarlar. Başlangıçta sendikaya 650 işçi üye olur. O dönem fabrikada yaklaşık 2500 işçi çalışmaktadır.

Cam-İş'in 1964'te imzaladığı üç yıllık sözleşme asıl kırılma noktası olur. Bu üç yıl içerisinde sadece bir kez zam verilecektir. Bu durum özellikle ikinci sendikaya üye işçilerde büyük bir tepkiye neden olur. Sözleşmede asgari maddelere ek olarak imzalanan bir talimatname ile çalışma yaşamındaki kurallar belirlenmiştir. 27 maddelik talimatname ile birçok haktan vazgeçilmiş, greve çıkılması yasaklanmıştır. Paşabahçe yönetiminin ve Türk-İş'in beklentisi, ikinci sendikanın dayanışma aidatı ödeyerek sözleşmeyi kabul etmesidir. Ancak ikinci sendika sözleşmeyi ve dayanışma aidatı ödemeyi reddeder. Bu karşı duruş işçilerin ikinci sendikaya sempatisini artırır. 2500 işçinin 1271'i bu sendikaya geçerler.

Fabrikada yetkiyi alan ikinci sendika yeni bir toplu sözleşme yapmayı talep eder. Çetrefilli bir süreç sonunda sözleşme yapma yetkisi alınmıştır ancak patronlar görüşmelere katılmazlar. Bunun üzerine sendika grev kararı alır. Türk-İş

bürokratları bu duruma müdahale ederek, ek protokol dayatmasında bulunurlar. Greve çıkılmasına 5 saat kala imzalanan ek protokol ile işçiler üç yıllığına toplam 3,5 milyon lira tutarında zam alırlar. Bu yaşananlar ve Türk-İş ile tartışmalar, ileride greve kadar gidecek mücadelenin başlangıcı olmuştur.

27 Ocak 1964 günü Türk-İş 5. Genel Kurulu Bursa'da toplanır. Üyesi olmadığı halde ikinci sendika bu kurula katılır ve Cam-İş'i delgelere şikayet eder. Bu durum genel kurulda önemli tartışmalara neden olur. Bunun üzerine Türk-İş iki sendikanın birleştirilmesi için devreye girer. Sendikalar "Birleşik Cam-İş" adı altında birleşirler.

Paşabahçe ve Çayırova fabrikalarındaki şube genel kurullarını kazanan ikinci sendikanın genel merkez yönetimini kazanacağına kesin gözüyle bakılmaktadır. Ancak Cam-İş bürokratları birtakım oyunlara girişirler. İkinci sendikanın delege sayısının çok olmasına rağmen, fabrikalardan toplanan seçilmemiş işçiler delege olarak merkez genel kuruluna getirilir. Böylece Cam-İş bürokratları çoğunluğu sağlar. Buna karşı divana yapılan itirazlar sonuç vermez.

Genel kurulu kaybeden ikinci sen-

dikanın yöneticileri kapattıkları sendikalarını tekrar kurarlar. 1965'te kurulan sendika bu kez "temizlik, netlik, berraklık" anlamı taşıyan Kristal-İş ismini alır. Yaşanan süreçler işçilere anlatılarak Kristal-İş'e üyelikler başlatılır. 1900 işçi Kristal-İş'e üye olur.

Çoğunluğu elde eden Kristal-İş yöneticileri yeniden sözleşme yapmanın yollarını ararlar ve açtıkları davayı kazanırlar. Ardından Paşabahçe yönetimi masaya davet edilir. Yönetimin sendikayı tanımaması ve toplantılara gelmemesi sonucu Kristal-İş grev kararı alır. Paşabahçe müdürü gazetelere verdiği ilanda, grevin kanunsuz olduğunu ve katıllara acımayacağını söyleyerek tehditler savurur. Cam-İş de müdürün ağzından konuşarak, mücadeleyi bölmeye çalışır. Bu tehditlere boyun eğmeyen işçiler 31 Ocak 1966 günü greve çıkarlar. Grev katılmayan işçi sayısı 70'tir. Bunlar Cam-İş yöneticileri ve taraftarlarıdır. Bunun dışında makina bakımı için çalışan 114 işçi vardır.

Grevin bir süre sonra sönümleneceği beklentisi, grevin fabrikayı aşip semt grevine dönüşmesiyle yok olmuştur. Destek ve dayanışma da her geçen gün artar. Paşabahçe semtindeki esnaf işçilere veresiye alışveriş yapma imkanı verir. Beykoz-Üsküdar hattı dolmuşçuları camlarına grevle ilgili yazılar asarlar ve bir günlük kazançlarını işçilere bağışlarlar. Beykoz Deri Kundura fabrikası işçileri yolları keserek, destek ve dayanışma yürüyüşü gerçekleştirirler. Polisle girilen çatışmada 5 deri işçisi, 4 cam işçisi gözaltına alınır. İspirto fabrikası işçileri üç yevmiyelerini işçilere bağışlarlar. Ev sahipleri kira ödemelerini ertelerler.

Dayanışmanın güçlenmesinde 5 Şubat'ta Paşabahçe'de yapılan miting büyük etkisi olmuştur. Mitinge yaklaşık 5 bin kişi katılmıştır. Miting öncesinde ve mitingde işçiler grevlerinin haklılığını ve meşruluğunu anlatırlar. Grevi sahiplenme o kadar büyür ki, grev sırasında doğan bebeklere grev ismi verenler bile olur.

Grevi başlatan Kristal-İş sendikasının 6 ay önce kurulmuş olması, mali güçten ve deneyimden yoksunluğu nedeniyle cam patronları grevin başarısız olacağını düşünmektedirler. Türk-İş'in de bu grevle karşı duracağı beklentisi içindedirler. Ancak yapılan görüşmeler sonuçsuz kalır. Türk-İş grevi desteklediğini ilan eder. Türk-İş bürokratlarının grevi desteklemesinin gerisinde Mart'ta yapılacak kongrede tekrar seçilebilmek vardır. Bu süreçte birçok sendika maddi ve manevi yardımlar gerçekleştirir. Hal İşçileri Sendikası meyve dağıtır, Migros işçileri erzak yardımı yapar. Tekel İşçileri Sendikası 35 bin lira, Türk-İş birinci bölge temsilciliği

50 bin lira yardımda bulunur. Petrol-İş Sendikası ise sürecin başından itibaren hukuki yardım da dahil en büyük desteği veren sendikadır. Ses aracından erzak ve maddi desteğe kadar birçok şekilde dayanışma örgütler. Dönemin gençlik örgütleri de grev desteklerini sunarlar. Grev alanında konserler, tiyatro ve folklor gösterileri düzenlerler. Vietnam savaşı ile ilgili fotoğraf sergisi açarlar.

Grevin etkisi her geçen gün büyümektedir. Türk-İş üyesi işçilere İş Bankası'ndaki hesaplarını kapatması çağrısı yapılır. Bunun ne kadar etki yarattığı süreçle ilgili araştırmalarda tam olarak netleştirilememiştir. Bu arada grev uluslararası destek de almaya başlamıştır.

Paşabahçe yönetiminin başkanı ve aynı zamanda TİSK Başkanı olan Şahap Kocatopçu, bütün üyelerle birlikte ortak açıklama yaparak, işçilerin mücadelesinin karşısında "şiddetle" duracaklarını, "işveren sendikasını manen ve madden desteklediklerini" ilan ederler. Grevin yasadışı olduğunu iddia eden Paşabahçe yönetimi, mahkemeden istediği sonucu alamaz. Bunda grevle gösterilen dayanışmanın etkisi büyüktür. Patronlar Paşabahçe grevi üzerinde baskı oluşturmak için ellerinden geleni yaparlar.

Hiçbir tehdit ve şantajdan sonuç almayan Paşabahçe yönetimi, mücadeleyi içeriden zayıflatabilmek için Türk-İş'i greve çağırır. Türk-İş bürokrasisi de artık devreye girmek gerektiği düşüncesindedir. Kristal-İş'ten yetkiyi alarak, sözleşme yerine bir protokol imzalayarak, 20 Mart'ta grevi bitirmek ister. Kristal-İş Türk-İş'in bu açık ihanetine karşı durur, grevle devam kararı alır.

Türk-İş'in kararına ilk olarak Petrol-İş Sendikası karşı çıkar. İleride DİSK'in ku-

ruşunda yer alacak olan sendikalar (Maden-İş, Lastik-İş, Basın-İş) ile birlikte birçok sendika da greve destek kararı alır.

Grev devam kararının çıkmasının ardından Paşabahçe patronu 45 işçinin işine son verdiğini açıklar. Bunun üzerine direnişteki işçiler fabrikanın giriş çıkışlarını kapatırlar, ambar bölümünü işgal ederler. İstanbul valisinin devreye girmeyle 40 işçi işe geri alınır, ancak Kristal-İş yönetiminde yer alan 5 işçi geri alınmaz.

Cam patronları grevi bitirmek için yeni hamlelere girişirler. Sermaye devletini devreye sokmak için adımlar atarlar. Dönemin başbakanı Süleyman Demirel'in imzasıyla grev bir ay ertelenir. İşçiler grevin başlamasından 85 gün sonra, 26 Nisan 1966 günü, zorunlu olarak işbaşı yaparlar. Sonrasında Kristal-İş'in grevin yasaklanmasına karşı yaptığı başvuru sonuç verir ve Yüksek Uzlaştırma Kurulu devreye girer. Türk-İş'in imzaladığı protokolden daha iyi bir zam alınır. Daha önemlisi, hiçbir işçinin işten çıkartılmaması kararlaştırılır.

Türk-İş'in grevi bitirmek için imzaladığı protokole rağmen grev devam edilmesi ve 12 sendikanın grevi desteklemesi, bir dönemdir Türk-İş içinde sürmekte olan tartışmaları alevlendirir. Türk-İş bu tartışmalarla birlikte geçici ihraçları gündeme getirir. Kristal-İş ve Petrol-İş'e 15 ay, Maden-İş'e 6 ay, Lastik-İş ve İstanbul Basın-İş'e 3 ay geçici ihraç cezası verir.

Maden-İş, Lastik-İş ve Basın-İş, yanlarına Gıda-İş'i de alarak, 16 Temmuz 1966'da Sendikalar Arası Dayanışma Anlaşmasını (SADA) imzalarlar. DİSK'in kuruluşuna giden süreç fiilen başlamış olur. Yeni bir sendikal merkez yaratma çabaları Türk-İş içinde ciddi tartışmalara neden olur. Türk-İş Disiplin Kurulu adı

geçen sendikaları 11 Şubat 1967 günü genel merkeze davet ederek savunma ister. Maden-İş başkanı Kemal Türkler Türk-İş yönetimini 12 Şubat'ta İstanbul Çemberlitaş Şafak Sineması'nda yapılacak olan toplantıya çağırarak, savunmayı işçilerin huzurunda yapmayı teklif eder. Yapılan toplantıda DİSK'in kurulması kararı alınır. 13 Şubat'ta İstanbul Valiliğine verilen dilekçeyle kuruluşu resmîyet kazanır. DİSK'e Kristal-İş ve Petrol-İş de çağrılır fakat her iki sendika da Türk-İş içinde kalmayı tercih eder.

Günümüzdeki sınıf mücadelesi süreçlerine baktığımızda, Paşabahçe grevinde yaşananlarla benzerlikler çok fazladır. İşçi sınıfının mücadelesi karşısındaki şer üçlüsü (sermaye sınıfı, devlet, sendikal bürokrasi) yine aynı rolü oynamaktadır. Bugün de sınıfın karşısına grev yasakları ve Yüksek Hakem Kurulları çıkarılmaktadır. Yani sermaye sınıfı aynı yöntemlerle saldırmaktadır.

O dönemin mücadele isteği, kararlılığı ve dayanışması engellerin nasıl aşılacağı göstermektedir. Paşabahçe direnişinin kazanılmasında işçilerin mücadele kararlılığı ve etkin bir sınıf dayanışmasının örgütlenmesi çok büyük bir rol oynamıştır.

İşçi sınıfı '60'lı yıllar ve sonrasında çok sayıda fabrikada giriştiği mücadele süreçlerinde çok önemli deneyimler elde etmiştir. Bu deneyimler bugün de yaşadığı sorunlara karşı bir çıkış arayışı içinde olan işçi sınıfına yol göstermektedir. İşçi sınıfının önüne dikilen engelleri aşabilmesi, bu geçmiş mücadele deneyimleri ile birlikte son yılların ileri mücadelelerinden (Greif, Metal Fırtına...) öğrenebilmesine ve gerekli dersleri çıkartabilmesine bağlıdır.

Sermayenin gözü demiryollarında

AKP'li yıllar sermayenin alabildiğine palazlandığı, işçi sınıfının ise yıkıma sürüklendiği yıllar olarak tarihe geçti. Sürekli "eski Türkiye" ile kendinden önceki her şeyin geçmişte kaldığını iddia eden AKP iktidarı, kurmaya çalıştıkları "yeni Türkiye"de önceki sermaye hükümetlerinin yarım bıraktığı ne varsa tamamlamaya çalıştı. Uygulanması için 12 Eylül askeri faşist darbesine ihtiyaç duyulan 24 Ocak kararlarının sıkı bir takipçisi olarak Erdoğan AKP'si, geride kalan 18 yıl içerisinde sermaye sınıfının tüm ihtiyaçlarını yerine getirdi/getiriyor.

Taşeronlaşmanın yaygınlaştığı, iş güvencesinin ortadan kalktığı, işsizliğin ve sefaletin arttığı, ücretlerin hayat pahalılığı karşısında eridiği, örgütlenme hakkının ağır baskılara maruz kaldığı bu yıllarda özelleştirmeler ise durmaksızın sürdü. AKP iktidarı özelleştirme saldırısını 18 yıl boyunca aralıksız devam ettirdi. 2002-2019 döneminde gerçekleştirilen uygulamalar kapsamında, 11 liman, 98 elektrik santrali, 50 tesis ve işletme, 11 otel, 3 bin 917 taşınmaz ve araç muayene hizmetleri ile maden ruhsatları, makina-teçhizat, demirbaşlar, isim hakları, hizmet araçları ve markalar, varlık satışı, işletme ya da imtiyaz hakkı devri yoluyla özelleştirildi. Hidroelektrik santrallerinden termik santrallerine, şeker fabrikalarından sanayi tesislerine, Sümerbank'tan Tekel'e, limanlardan bakır ve kömür madenlerine, Petkim'den Tüpraş'a satılmadık yeraltı ve yerüstü kayna-

ğı kalmadı. Dereler, nehirler, ormanlar yağmalandı, çevre tahrip edildi.

Kamu işletmelerini sermayeye peşkeş çeken AKP iktidarının gündeminde şimdi ise TCDD'nin özelleştirilmesi var. Ancak bu adım sinsice atılıyor. TCDD doğrudan sermayeye satılmak yerine aşamalı olarak özelleştirilecek. Bunun ilk adımı *Resmi Gazete*'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararıyla atılmış oldu.

Karara göre, Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün bağlı işletmelerinden Türkiye Vagon Sanayii A.Ş. (TÜVASAŞ), Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş. (TÜLOMSAŞ) ve Türkiye Demiryolu Makinaları Raylı Sistem Araçları Sanayii A.Ş. birleştirilecek ve Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii Anonim Şirketi'nin (TÜRASAŞ) kurulacak.

TÜRASAŞ'ın bağlı olacağı bakanlık ise Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı olarak belirtildi. Bu kararlar TCDD'nin yolcu taşıma hakkı yıl sonunda sermayeye devredilecek. Bu devretme işlemi de sermayeye yolcu taşıma garantisi verileceği iddia ediliyor.

İşçi ve emekçiler, özelleştirme saldırısının yıkıcı sonuçlarını iş cinayetlerinden, güvencesiz çalışma koşullarından gördüler. Milyonları kandırabilmek için KİT'leri kambur olarak gösterenler sermayenin talanına açtıkları her yerde özelleştirmelerin faturasını yoksullara ödettiler. Demiryollarında da özelleştirme politikasının sonuçları tren kazalarıyla karşımıza çıktı. İşçi sayısı düşürülerek alınma-

sı gereken önlemler hiçe sayıldı. KESK'e bağlı Birleşik Taşımacılık Sendikası (BTS), üst üste yaşanan demiryolu kazalarının ardından yaptığı açıklamada liyakatsiz atamalara, yanlış bütçe tasarruflarına, personel sayısının azaltılmasına dikkat çekerek önemli bir gerçeğe işaret etmişti.

TCDD istatistiklerine göre, 2004-2017 arasında toplam 3 bin 473 tren kazasında 1355 yolcu, personel ya da kaza sırasında çevrede bulunan kişi hayatını kaybetti. 41 kişinin öldüğü 22 Temmuz 2004'te ki Pamukova, 11 Ağustos 2004'te iki trenin çarpıştığı ve 8 kişinin yaşamını yitirdiği Kocaeli "tren kazası", 27 Ocak 2008'de 9 kişinin öldüğü Kütahya'daki "tren kazası" ve 25 insanın hayatına mal olan 8 Temmuz 2018'deki Çorlu katliamı demiryollarında yaşanan "kazaların" en çok bilinenleri arasında.

Çorlu'da gerçekleşen katliamın ardından demiryollarındaki tedbirsizlik bir kez daha açığa çıkmıştı. Gerekli kontrollerin yapılmamış olması bu katliama neden olmuştu. Hatta maliyeti düşürmek gerekçesiyle yol kontrolü yapan yol bekçisi sayısının azaltıldığı, hafta sonu mesai ücreti vermemek için demiryolu kontrolünün yapılmadığı açığa çıkmıştı. Ayrıca kazadan 17 gün önce ödenek yetersizliği nedeniyle bakım ihalesi iptal edilmişti.

2003 yılında 35.853 olan TCDD çalışanı sayısının 2016 yılında 28.146'ya, 2017 yılında ise 17.747'ye düşmüş olması özelleştirme politikasının sonuç-

larından biridir. Demiryollarındaki özelleştirmede TCDD limanları önemli bir yerde durmaktadır. Mersin, İskenderun, Bandırma, Derince, Samsun limanları özelleştirildi. 2013 yılında yürürlüğe giren "Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi hakkındaki 6461 sayılı Kanun" ile demiryollarına özel şirketlerin girmesi için ilk adım atıldı. Demiryollarındaki yağmaya katılmak isteyen sermaye kuruluşları arasında Arkas, Omsan, Reysaş, Ekol Lojistik gibi taşımacılık tekelleri bulunuyor.

Sermaye sınıfının demiryollarına yönelik beklentisini göstermesi açısından İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan'ın daha önce yapmış olduğu açıklama dikkat çekicidir. Bahçivan'a göre maliyet oranlarının düşürülmesi ve kârlı bir pazar olan ulaşımın doğrudan sermayenin denetimine geçmesi için TCDD'nin acele özelleştirilmesi gerekmektedir.

Demiryollarındaki özelleştirme saldırısı sadece ölümlü, yaralanmalı kazalar olarak karşımıza çıkmamaktadır. TCDD'nin, Yüksek Hızlı Tren (YHT) hattında abonman biletleri yaptığı yüzde üç yüze yakın zam özelleştirmelerin bir başka sonucunu göstermektedir. Tüm diğer alanlarda olduğu gibi demiryollarında da özelleştirme saldırısı, işçi ve emekçilerin ulaşımına erişimini kolaylaştırmayacağı ve ucuzlatmayacağı gibi, hayatlarını tehdit eden risklerin artmasına neden olacaktır.

Son 5 senede farklı alanlarda iki ayrı fabrika daha alarak hızla büyüyen Sanikey-Bocchi kapitalistleri faturayı işçiye kesti. İşçiler üretimi durdurarak karşılık verdi.

Sanikey-Bocchi seramik fabrikasında iki aydır maaşlar ödenmiyordu. Bir seneyi aşkın süredir devam eden geç ödemeler nedeni ile işçiler tepkili ve öfkeliydi.

Sanikey-Bocchi seramik yönetimi 11 Mart sabah bir araya gelen işçilere açıklama yaptı. Açıklamada, kapitalistlerin Mayıs ayına kadar maaş ödemelerinde düzensizliğe devam edeceği söylendi.

Sanikey işçileri üretimi durdurdu ve kazandı!

Sanikey-Bocchi kapitalistleri, çektikleri kredilerin faizlerini, yatırımlarını işçiye maaşların geç ödenmesi ile yansıttı. Birçok işçinin banka borçlarından kaynaklı haciz ihbarları gelmeye devam ediyor.

Bu gelişmeler üzerine 15.00-23.00 vardiyasına gelen işçiler üretimi durdurdu. İşçiler şu taleplerde bulundu:

- Yapılan eylemlerden kaynaklı tek bir işçi dahi işten atılmayacak.
- Ödenmemiş tüm ücretler ödenecek.
- 1 yılı aşkındır düzensiz ödenen ücretler düzenli şekilde ödenecek.

EYLEM KAZANIMLA SONUÇLANDI

İşçilerin eylemi, tüm talepleri kabul

edilerek kazanımla sonlandı. Şubat ayından kalma ücretlerin 18 Mart Çarşamba günü yatırılacağı ve bundan sonra ücretlerin düzenli ödeneceği sözünün ardından işçiler işbaşı yaptı.

Öte yandan işçiler, bir yıldır düzenli ödenmeyen ücretleriyle ilgili oyalama politikaları güden ve eylemde de ortada gözükmeyen Çimse-İş Sendikası yönetimine tepkili.

İşçiler, sendika yönetiminin bu politikasına uygun hareket eden temsilcinin değişmesini istiyor.

KIZIL BAYRAK / GEBZE

Kurtuluş elimizde, birlikte ve örgütlü mücadelemizde!

7 Şubat 2016 gecesi 686 sayılı kanun hükmünde kararname ilan edileli beri işsizim. İhraç edildiğimiz o gece hissettiklerimizle dört yıldır yaşadıklarımın belirlediği şu an hissettiklerim aynı duygular değil. Bu dört yıla öyle şeyler sığdırdım ki, “asla yapmayacağım” dediğim şeyleri yaptım ve “asla başıma böyle şeyler gelmez” dediğim bir sürü şey geldi başıma.

Bu süreçte çok ama çok güzel şeyler yaşadım. Bunların en başında direnmenin onurunu yaşamak geliyor. Direniş bitene kadar hep haklı bir gurur taşıdım içimde, gerçekten alnım açık başım dikti. Direniş bittiğinde -hem de bizden habersiz ve belirsiz bir şekilde- büyük bir boşluğun içinde hissettim kendimi. Sanki o an tekrar ihraç edilmişim ve sanki o an işsiz olduğum yüzüme daha sert çarpılmıştı. Sanki o an tüm gerçekler hem de en kötü gerçekler çözümsüz bekliyordu önümde.

İhraç edildiğim günden bugüne kadar, hayatım boyunca hayatıma giren insanların ne kadar değerli olduğunu, dayanışmanın güzelliğini bir kez daha yaşayarak öğrendim. “Senin ne kadar arkadaşın var böyle, insanlara çok zaman harcıyorsun, biraz kendini düşün” diyenler yanıldı ve dostlarım, arkadaşlarım hiçbir karşılık beklemeden hep bizimle birlikte oldular. Onlara, tüm dostlara, arkadaşlara, benim insanlığa olan inancımı diri tuttukları ve hayal kırıklıkları ve pişmanlık yaşamama izin vermedikleri için çok çok teşekkür ediyorum.

Bu süreçte çok şey yaşadım ve öğrendim dedim ya, bunlardan bazıları gerçekten yüreğimde çok büyük yaralar açtı. Mesela ev kadını olmanın, sadece anne olmanın ve geleneksel aile ilişkilerinin, kadını köleleştirilen, özgüvenini yıkan sonuçlarını tekrar deneyimledim.

İhraç olduktan bir müddet sonra eşimin annesi oğlunun ihraç edilmesine ayılıp bayılırken benim ihraç edilmeme tepkisi “bir şey olmaz sen zaten çocuk bakacaktın” oldu. Eşimin annesi böyle derken kendi annemin tepkisi bundan geri kalır değildi. “Kızım kocan var sana bakar” sözleriyle annem de binlerce yıllık ataerkil kültürün taşıyıcısı olduğunu bir kez daha göstermiş oldu. Oysa tırnaklarımla kazıyarak elde etmişim öğretmenliği ve en azından annem bunu biliyordu. Ama binlerce yıllık ataerkil kültür

beni kocama “emanet” ediyordu.

İhraçtan sonra eşimin ailesinin yanına gittiğimde eski “saygınlığının” yerinde yeller esiyordu. Artık onlar için ben sadece “torunlarının annesi ve onlara hizmette kusur etmemesi gereken gelinleri”ydım. On beş yıl aradan sonra ilk defa gelinleri olmuştum ve bu çok zor bir görevdi. Ev işi yapmaktan, çocuk bakmaktan her günü aynı rutinde yaşamaktan dolayı üretmekte zorlanmaya, üretememeye başladım. Direniş alanı benim yeniden üretmemi, yeniden rutinin dışına çıkmamı sağlıyordu, güç veriyor moral ve motivasyonumu arttırıyordu. Bu süreçte ihraç edilmeye ve ataerkil kültüre karşı mücadeleyi birlikte vermek zorunda kaldım.

Her 24 Kasım’da -yani bize dayatılan öğretmenler gününde- öğrencilerim arıyor ve benim içim her defasında sızlıyor. Oysa çalışırken 24 Kasım benim için hiç anlam ifade etmezdi. Ama şimdi öğretmen olmadığımı ve ihraç edilme gerçeğimi yüzüme çarpan günlerden biri.

Bu süreçte beni en çok yaralayan şey, biz ihraç edildikten sonra sendikamızın direniş göstermemesi oldu. Oysa sendika bu süreçte yaygın ve tok bir duruş sergileseydi biz zaten ihraç olmayacaktık ya da işimize geri dönebilecektik. Sendika örgütlü gibi gözükse koskoca örgütsüz bir vahameti yaşıyordu.

Burada şuna değinmeden geçemeyeceğim. Ben Eğitim Sen’liyim. Ve şunu çok iyi biliyorum. Bulduğumuz okullarda hepimiz pek çok bedeller ödüyürüz. Her Eğitim Sen’li parasız, bilimsel, demokratik, laik, anadilde eğitim için mücadele ediyor ve bu mücadele çok çetin, çok zor. Biz tüm bu yaşayacaklarımızı biliriz ve buna rağmen bu mücadeleyi tercih ederiz. Çok bilinçli bir tercihtir bu ve bu yüzden de çok değerlidir. Ancak tüm bunlara rağmen beni çok fazla hayal kırıklığına uğratan ve beni boğan duygu durumumu da anlatmadan kendimi alamıyorum. İki şey sürekli kafamda dönüp dolaşıyor. Nasıl oldu da biz ihraç olduğumuzda, bu kadar direnen dostlarımız bizimle mücadelenin bir parçası olmadılar. Biz ihraç edilen öğretmenler, okulları -öğrencilerimizi- çok seven ve okullarda geçirdiğimiz zamanlardan keyif alan, kendini yeniden var eden kişileriz. Mesela ben okulda içtiği çaydan bile çok keyif alan biriydim ve soruyorum kendime sürekli, benim sendikalı arkadaşlarım o okullarda, öğretmenler odasında bizsiz nasıl mutlu olabiliyorlar, o çayları nasıl içiyorlar. Sakın “bizi suçluyorsun” diye düşünmeyin, sadece şaşırıyorum. Bilincini küçümsediğimiz apolitik fabrika işçileri bile fabrikada arkadaşları haksız hukuksuz işten atılsa şalteri indirip işi durduruyor. Greif Direnişi böyle başladı,

Metal Fırtınası böyle büyüdü. Biz ne yaptık? 5000’e yakın KESK’li ihraç oldu birkaç kentteki direnişler dışında hiçbir şey yapılmadı. Var olanlar da sahipsiz bırakıldı ve “yapacağız, edeceğiz” diye koskoca dört yıl geçti.

Evet yaptığınız çok şey var. Böyle bir süreçte hala KESK’li olmak bile çok anlamlı. İhraç edilen bizleri yalnız bırakmadınız, verdiğiniz aidatlarınızla sendikalarımız bizlere düzenli para yatırıyor. Belki de bunları yaptığınız için vicdanen rahatsızsınız. Yapılanlar elbette çok önemli ve benim için çok çok değerli ama dostlar sizce yeterli mi? Eminim ki yeterli olmadığını siz de biliyorsunuz. Çünkü yüz yıllık kamu emekçileri mücadelesi tarihi bunun böyle olmadığını söylüyor bize. Bizler fiili-meşru mücadele geleneğinden gelen, bir arkadaşı için bile Türkiye’yi ayağa kaldıran bir gelenek yaratmaların taşıyıcılarıyız. Kusura bakmayın dostlar, evet söylemek zorundayım, evet suçlu devlet, suçlu direnenlere ve direnişlere sahip çıkmayan sendika. Peki ya ihraç olmamış çalışan dostlarımız suç biraz da sizlerde değil mi? Hem devlette hem sendikalarımıza, yaptıklarından kaynaklı sessiz kaldınız. Sessizlik derken örgütlü karşı duruştan bahsediyorum, yoksa her birinizin bunu çok derinden hissettiğini ve tepki duyduğunu biliyorum. Sessiz kalmak onaylamaktır. İhraç edilmeyenler olarak; ihraç edilenlerin iki üç yıldır işsiz olmasını, her gün ekonomik sorunlarla boğuşmasını, özellikle benim gibi kadın ihraçların ataerkinin pençesinden yeniden yeniden kurtulmaya çalışmasını, tüm bunlardan kaynaklı yaşadığı siyasal, toplumsal ve psikolojik sorunlarını örgütsüz sessizliğinizden kaynaklı onayladınız. Bizler KESK’li emekçileriz, yüzyıllık kamu hareketinin temsilcileriyiz. Yeniden eski değerlerimizi -fiili, meşru, militan mücadeleyi- kuşanma zamanı ve hiçbir şey için geç değil. Gelin haklarımız için yüzümüzü mücadeleye çevirelim ve değerlerimizi kaldığımız yerden yeniden yaratalım.

Kişisel olarak yaşadığım tüm olumsuzluklara rağmen mücadeleyle kazanaçımıza inanıyorum. Bundan başka bir yol da göremiyorum. Kurtuluş elimizde, kurtuluş birlikte ve örgütlü mücadelemizde.

KHK’Lİ İHRAÇ BİR KAMU EMEKÇİSİ KADIN

Paris Komünü 149. yılında...

“Toplumsal dev

Paris'in ezilen ve sömürülen emekçiler ordusu, 1789 Fransız Devrimi'nde feodalizme karşı mücadelede burjuvaziyle birlikte, üzerinde “özgürlük, eşitlik, kardeşlik” yazan üç renkli bayrak altında yürümüşlerdi. Burjuvazi iktidarını kurup sağlamlaştırdıktan sonra, işçi ve emekçilere ihanet ederek onların karşısında konumlandı. Burjuva devriminin işçi ve emekçilerin hiçbir talebine yanıt vermemesi büyük bir öfke ve tepki birikimine yol açtı ve sınıf savaşımının gelişimini hızlandırdı.

Böylece yeni sınıfsal mevzilenmeler, dolayısıyla yeni sınıfsal çatışmalar süreci başladı. Burjuva devrimler döneminden farklı olarak bu süreç, burjuvazi ve proletarya temel eksenine oturdu. 19. yüzyıl, bu çatışmalar üzerinde büyük toplumsal hareketliliklere sahne oldu. Proletarya bu mücadelelerde kendi temel talepleriyle yer alıyor ve öncü rol oynuyordu. Proletarya sınıfsal talepleriyle kendini ifade ettiği her durumda karşısında burjuvaziye bulunuyordu. Zira onun talepleri programatik bir ifade kazanamasa da, sömürü ve baskının olmayacağı yeni bir dünya özlemini içeriyordu.

19. yüzyılda Paris sokakları nice direnişlere ve sokak barikatlarına tanıklık etti. Komün'ü önceleyen süreçlerde, 1848-1850'de kıta Avrupası devrimlerle çalkalandı. Ama hepsi de ağır yenilgilerle sonuçlandı. 1848 Haziran ayaklanmasının yenilgisiyle Fransa bunun en ağırını yaşadı. Şubat 1848 Devrimi'nde burjuva cumhuriyetin karşısına toplumsal cumhuriyet bayrağıyla çıkan işçi sınıfı, 1848 Haziran barikatlarında çok daha ağır bedeller ödedi, büyük bir kıyımdan geçirildi. Kıta Avrupası'ndaki devrimci fırtına ancak Parisli işçilerin kahramanca direnişinin ezilmesiyle dindi.

Fakat 1850'li yıllardan itibaren Fransa'da modern sanayi gelişmeye ve Fransız işçi sınıfı giderek toplumda maddi ağırlığını hissettirmeye başlamıştı.

Öte yandan Fransa'da ikinci imparatorluğun bunalımı ağırlaşıyor, iktidarda olan üçüncü Napolyon otoritesini kaybediyordu. Napolyon süreci tersine çe-

Komün bir dizi nesnel zorunluluğun ürünü olarak doğdu ve proletarya partisinin önderliğinden yoksun bulunan proletaryanın kendiliğinden bir girişimi oldu.

virebilmek için, Prusya'yla yapılacak bir savaşı fırsat olarak kullanmak istedi. Bu amaçla 1870'te Prusya'ya savaş ilan etti. Ne var ki Fransız birlikleri kısa zamanda Prusya ordusu tarafından ezildi. 28 Ocak 1871'de onur kırıcı bir ateşkes anlaşması imzalandı. Bu gelişmeler Fransız halkında öfke patlamasına neden oldu.

Paris'in emekçileri savaşa, açlığa, işsizliğe ve burjuva hükümetin ihanetine karşı Paris sokaklarında isyanı büyütüyordu. 1870 yılı bir dönüm noktası olmuştu. Burjuvazinin kudurganlığı devrimci kalkışmaları ezmış, ama sınıfın mücadele azmini kıramamıştı. Paris'in “baldırı çıplakları” 1871'de yeniden ama bu kez daha güçlü bir şekilde burjuvazinin karşısına dikilmişlerdi.

Durum bu kez farklıydı. İşçi sınıfı, küçük-burjuva kitleleri de önderliği altında toplamayı başararak kendi kırmızı bayrağını yükseltiyordu. İnsanlığın nihai kurtuluşu yolunda atılan ilk görkemli adım olan Komün aracılığıyla proletarya ilk kez kendi hükümetine ve silahlı birliklerine sahip olmuştu. İşçiler 18 Mart'ta silahlı ayaklanmayı başlatmışlar, iktidar Ulusal Mu-

hafız Merkez Komitesi'nin eline geçmişti.

Komün bayrağı dünya cumhuriyetinin bayrağı olarak kabul ediliyordu. Komüncüler sadece Paris'te değil, tüm dünyada emeğin kurtuluşu için mücadele ettiklerine inanıyorlardı. Bundan dolayıdır ki, bir bütün olarak Avrupa burjuvazisi ve onun borazanlığını yapan basın, Komün'e büyük bir nefret ve kin kusuyordu. Zira, nasıl ki Komün emek dünyasının sermaye dünyasına karşı savaşı idiye, Thiers'in savaşı da sermaye dünyası adına yürütülen bir savaştı. Dolayısıyla burjuva hükümetlerinin ortak saldırısının hedefiydi Komün.

İLK PROLETER DEVRİM

Komün bir dizi nesnel zorunluluğun ürünü olarak doğdu ve proletarya partisinin önderliğinden yoksun bulunan proletaryanın kendiliğinden bir girişimi oldu.

Tarihte ilk kez sermayeye karşı savaş ilan ediliyor, emeğin kurtuluşu için büyük kahramanlıklar sergilenerek “cennetin fethi”ne girişiliyordu. Burjuvazinin artık yönetemediği ama proletaryanın

da henüz yönetecek durumda olmadığı bir dönemde, 18 Mart 1871'de Komün kurulmuştu.

Yine tarihte ilk kez olarak, “eski rejime karşı ayaklanan proletarya, biri ulusal, öbürü toplumsal iki görev birden yüklendi. Fransa'nın Alman istilasından kurtarılması ile, işçilerin kapitalizm boyunduruğundan sosyalist kurtuluşu. Bu iki görevin bir araya gelmesi, Komünün en özgün özelliğini oluşturuyordu (Lenin, Komün Dersleri). Komün, Alman işgaline karşı mücadeleyi kapitalizme karşı mücadeleyle birleştiriyordu.

1871'in 18 Mart'ı tüm dünyada büyük bir sarsıntı yaratmış, en görkemli devrimlerin başaramadığını toplumsal devrimin ilk öncü savaşçısı olan Paris Komünü başarmıştı. “Sınıflı toplumu tarihe gömecek büyük toplumsal devrimin şafağı” olarak, 72 gün gibi çok kısa bir zaman diliminde kölelik zincirlerini kırıp atmıştı. Komünden önce gerçekleşen tüm devrimler, sınıf egemenliğinin bir aracı olan devlet mekanizmasını devralarak, onu daha da güçlendirmişlerdi. Fakat Komün, egemenlik aracı olan devlet mekanizmasını karşısına almıştı.

Böylece proletarya diktatörlüğünün ilk örneği olan Komün devlete karşı tutumda bir dönüm noktası olmuş ve marksist teorinin zenginleşmesinde önemli bir rol oynamıştır. Komün deneyiminden hareketle çıkartılan ve yayınlanmasından itibaren *Komünist Manifesto* için yazılan önsözlerde yeni olarak dile getirilen en önemli ilkesel sorunu Marx, “Ama işçi sınıfı devlet makinasını olduğu gibi almak ve onu kendi hesabına işletmekle yetinemez” biçiminde özetliyordu. Bu önemli ders, proletaryanın devlet mekanizmasını ele geçirmekle yetinemeyeceği, onu parçalayıp dağıtması ve yerine kendi devrimci diktatörlüğünü kurması gerektiği idi.

Paris Komünü dünya tarihinin olağanüstü bir olayı idi. İnsanlık tarihinde ilk kez proleter bir devrim gerçekleşmiş, işçi sınıfı iktidarı ele geçirmiş ve 72 gün boyunca onu elinde tutmayı başarmıştı. Böylece kapitalist sistemin ortadan kaldı-

Devrimin Öncüsü”

A. Engin Yılmaz

ılabileceğinin, insanın insan tarafından sömürülmesine son verilebileceğinin ve sosyalist bir toplumun kurulabileceğinin pratik kanıtı olmuştur.

Komün, aynı zamanda ve çok önemli bir nokta olarak, proleter devrimin burjuva devlet makinasını parçalama yönündeki ilk büyük tarihsel girişimi olmanın yanı sıra, parçalanmış olan devlet makinasının yerini alabilecek şeyin “nihayet keşfedilmiş bulunan” siyasal biçimi olmuştur.

İktidarı olarak Komün’ü kuran proletarya hemen bir dizi ekonomik ve politik önlem aldı. Bürokrasiye son verdi ve görevlilerin halk tarafından seçilmesini, gerektiğinde seçmenler tarafından görevden alınmasını sağladı. Sürekli ordu dağıtılarak emekçilerin silahlanması gerçekleştirildi. Politik tutukluların serbest bırakılması, kilise ile devlet işlerinin birbirinden ayrılması, eğitimin zorunlu ve parasız hale getirilmesi, Komün yöneticilerinin maaşının işçi ücretlerini aşmaması vb. politik önlemleri; fırın işçilerinin gece çalışmasının yasaklanması, para cezalarının kaldırılması, ipotek satışlarının durdurulması, kira ödemelerinin ertelenmesi, patronları tarafından terk edilmiş fabrikalara işçileri tarafından el konulması vb. ekonomik önlemler tamamlıyordu.

KOMÜN’ÜN ENTERNASYONAL KARAKTERİ

Paris Komünü, gerek ilkeleri gerekse toplumsal-politik içeriği ile uluslararası bir harekettir. Daha baştan itibaren kendi bayrağını dünya cumhuriyetinin bayrağı olarak ilan eden Komün, enternasyonal bir karakter taşıyordu. Komün’ün başta gelen sloganı evrensel cumhuriyetti. Saflarında binlerce yabancı savaşçı vardı. Belçika’dan Rusya’ya, İtalya’dan Almanya’ya, Polonya’dan Macaristan’a, Yunanistan’dan İspanya’ya kadar farklı uluslardan binlerce enternasyonal devrimci ve işçi Komün’ü savunmaya gelmiş, onun direktifi altında savaşmışlardı. Bunlardan bazıları Paris milisinin en yüksek askeri komutanları olmuş, bazıları da Çar-

lık Bakanlığı yapmışlardı. Zira “Komün bayrağı, Dünya Cumhuriyetinin bayrağı”, savaşı da enternasyonal bir savaştı. Komün’ün her alandaki faaliyet ve örgütlenmesinde farklı uluslardan binlerce işçi ve devrimci önemli roller üstlenmişti.

Marx, Komün’ün enternasyonal karakterini şöyle özetliyordu: “Komün, Fransız toplumunun tüm sağlıklı öğelerinin gerçek temsilcisi ve dolayısıyla gerçek ulusal hükümeti olduğu kadar, aynı zamanda, bir işçi hükümeti ve böylece emeğin kurtuluşunun gözü pek bir savunucusu olarak, sözcüğün gerçek anlamında uluslararası bir hükümetti de. İki Fransız eyaletini Almanya’ya katan Prusya ordusunun gözleri önünde, Komün, tüm dünya emekçilerini Fransa’ya katıyordu.” (Fransa’da İç Savaş)

Enternasyonal Genel Konsey de Komün’ü çok yakından izleyip destekledi. Burjuva basın ve hükümetlerin çarpıtma ve karalamalarına karşı yoğun kampanyalar örgütledi. Komün’ün savaşı Enternasyonal’in savaşı, Thiers’in savaşı da tüm Avrupa burjuvazisinin savaşıydı. Emeğin uluslararası örgütsel biçimi olan Enternasyonal’e karşı Avrupa burjuvazisinin saldırısı, emekçiler dünyası tarafından “Yaşasın Komün!” şiarıyla yanıtlanıyordu.

KOMÜN’ÜN YENİLGİSİ

Marx, erken bir ayaklanmaya girişmemesi için Fransa proleteriyasını uyarıyordu. Zira o günkü koşullarda zamansız bir ayaklanma girişimi “umutsuz bir çılgınlık olacaktı.” Fakat işçiler harekete geçtiğinde ve Komün kurulduğunda Marx, “cenneti fethetmiş” komünarların kahramanlığını büyük bir coşkuyla selamladı ve olanca gücüyle destekledi. Komün savaşçılarına yardımcı oldu, uyarılarda bulundu, zaafalarını eleştirdi. Proleter dünya devriminde ileri atılmış bir adım olan ve düzinelerce programdan daha büyük önem taşıyan bu tarihsel pratiğin deneyimlerinden dersler çıkararak, kendi teorisini gözden geçirmek ve geliştirmek Marx’ın önüne koyduğu temel görev oldu.

İnsanlığın gelecekteki yürüyüşüne yol gösterecek olan, “devlet mekanizmasını ele geçirmekle yetinmeyip onu parçalayan” komünarların savaşı “umutsuz” bir savaştı. Zira yeni bir toplumun doğumunun ilk sancuları, proleter devrimin ilk örneği olan Komün’ün yaşaması için tarihsel-toplumsal koşullar yeterince olgunlaşmamıştı. Dolayısıyla nesnel koşullardaki elverişsizliğin yanı sıra ilk olmanın getirdiği bir dizi zaaf ve yanılıyla yüz yüze kalmışlardı.

Marx Nisan başlarında Liebknecht’e yazdığı mektupta, Komün’ün zaaflarından dolayı yenilgiye gittiğini söylüyor ve şu değerlendirmeyi yapıyordu: “Parisliler yeniliyor, bu açık, ve kendi kusurları ile, ama bu, en sonu aşırı bir dürüstlükten doğan bir kusur.”

Lenin ise, “parlak bir zaferin meyvelerini iki yanılığın yok etti”, bunlardan biri, “proletarya yarı yolda durdu: Mülksüzleştiricileri mülksüzleştirmeye girişecek yerde, ülkede, ortak bir ulusal görev ile birleşmiş yüce bir adaletin kurulması üzerine düşlere kapıldı... İkinci yanılığın, proletaryanın çok büyük yüce gönüllülüğü oldu” diyordu.

Komünün zaaflarından da yararlanarak zaman kazanan Versay hükümeti, Prusya burjuvazisinin de yardımıyla, 21 Mayıs’tan itibaren Komün’e karşı cephe den saldırıya geçti. Paris, yüz bini aşkın asker tarafından kuşatıldı. Burjuvazinin Komün’e yanıtı, dizginsiz bir terör ve sınırsız bir vahşet oldu. Bir hafta boyunca Paris’te kanlı çarpışmalar yaşandı. Komünarlar olağanüstü bir kararlılık ve cesaret sergileyerek direndiler, barikat barikat savaştlar. 30 bin kadar Parisli öldürüldü, 45 bin kadarı tutuklandı ve birçoğu idam edildi. Binlercesi zindana atıldı ya da sürgüne gönderildi. Paris, en iyi işçi önderlerini ve savaşçılarını kaybetti. Sekizinci günün sonunda komünarlar yenildiler.

Fakat Paris işçileri en son barikatlarına kadar gözüpek kahramanlık örnekleri sergileyerek, kanlarının son damlasına kadar mevzilerini savundular. Burjuvaziyi tarihe gömmeye yetenekli tek sınıf olduğunu ilk kez bu eylemiyle ortaya koyan

işçi sınıfı, nesnel ve öznel koşullardaki tüm olumsuzluklara rağmen, Komün’e sonuna dek sahip çıkarak kızıl bayrağı yere düşürmeyen tek sınıf oldu.

Marx ve Lenin’in belirttiği etkenlerin yanı sıra, Paris işçi sınıfının yeterli bilinç ve örgütlülüğünden ve gerçek bir sınıf partisinden yoksun olması, Komün’de Blankicilerin ve Proudhoncuların etkin olması, Komün örgütlenmesinin ülkenin geneline yayılmaması gibi faktörler Komün’ün yenilgisinde önemli rol oynadı.

Ancak Komün, ardında son derece zengin bir deneyim bırakarak, gelecekteki zaferlerin yolunu açtı. Ekim Devrimi bunun ilk kanıtı oldu.

Yenilse de, “Komün ilkeleri ölümsüzdür ve yok edilemezler; bu ilkeler, işçi sınıfı kurtuluşunu elde edeceği güne değin kendilerini zorla kabul ettirmekten geri kalmayacaklar.”

“Komün savaşçılarının anısı, sadece Fransız işçileri için değil, ama tüm dünya proleteriyası için kutludur. Çünkü Komün yerel ve sıkı sıkıya ulusal bir amaç için değil, ama tüm emekçi insanlığın, bütün aşılanmışların, bütün küçük düşürülmüşlerin kurtuluşu için savaştı. Toplumsal devrimin öncü savaşçısı olan Komün, proletaryanın acı çektiği ve savaştığı her yerde sevgiler kazandı. Yaşam ve ölüm tablosu, dünya başkentini eline geçiren ve iki aydan çok elinde tutan işçi hükümeti imgesi, proletaryanın kahramanca savaşımının ve yenilgiden sonraki acılarının görünüşü, tüm bunlar milyonlarca işçinin ruhunu tutuşturdu, sosyalizme olan umutlarını canlandırdı ve sevgilerini kazandı. Paris topraklarının gürlemesi, proletaryanın en geri katmanlarını derin uykularından uyandırdı ve sosyalist devrimci propagandaya her yerde yeni bir atılım verdi. Bu nedenle Komün’ün yapıtı ölü değil, şimdiye değin her birimizde yaşadığı o. Komünün davası toplumsal devrim davasıdır, emekçilerin bütünsel siyasal ve iktisadi kurtuluş davasıdır, dünya proleteriyasının davasıdır. Ve bu anlamda ölümsüzdür” (V. İ. Lenin)

Dolayısıyla, “Paris’teki yazgısı ne olursa olsun o, dünya turu yapacaktır.”

Koronavirüs, açgözlü sermaye ve halk sağlığı

S. Taylan

Çin'de ortaya çıkan ve dünyaya yayılan koronavirüs salgını öncelikle emekçi halkların yaşamlarını tehdit ediyor. Tarihsel olarak insanlığın ortak kültürel mirası olan bilim ve teknolojiyi gasp ederek mülkiyetlerinde tutan kapitalist tekeller, virüse karşı gerekli olan tıbbi araç ve çarelerin geliştirilmesine odaklanmak yerine kirli hesaplar yaptılar. İnsanlığın ortak değeri olan ve ulaştığı düzeyiyle bilim, virüsün yapısını rekor sürede tamamen çözümlenmeyi başardı. Fakat kârlılık hesabı yapan kapitalist tekeller ve devletler gerekli olan yatırımları yapmaktan kaçındılar.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), salgının yeterince ciddiye alınmadığını açıklayarak, salgının hızla yayıldığı gerçeğini verilere dayanarak ortaya koydu. Buna rağmen kâr-zarar hesabı yapan sermaye devletleri olayı hep savsakladılar. Bu davranışın altında kirli hesaplar vardı. Batının kapitalist tekelleri Çin'de ortaya çıkan salgının Çin'le sınırlı kalacağından hareket ettiler. Virüsün Çin ekonomisine vuracağı darbeyi kendi lehlerine nasıl bir avantaja dönüştüreceklerinin hesaplarını yaptılar. Çin mallarının da koronavirüs taşıyıcısı olacağı şeklinde asparagas haberler üreterek, Çin ekonomisine karşı kapsamlı bir çökertme kampanyası yürüttüler. Sürdürülen kirli kampanyayı daha çekici ve etkili kılmak için Çin halkını aşağılayan milliyetçi-ırkçı "fıkralar" yaydılar. Burjuva medyanın böyle günler için yağlayıp parlattığı ve el altında tuttuğu kimi satılık "ünlü" insan müsveddelerini bu iş için öne sürdüler.

Ancak toplumsal diyalektik süreç kendi yolunda ilerliyordu. Dünyayı sınırlarla bölüp, insanların kafasını milliyetçi-ırkçı çitlerle sınırlayıp teslim alan kapitalist tekellerin umutları ve çabaları boşa çıktı. Koronavirüs doğum yeri olan Çin'den dünya turuna çıktı. Sınırların ve sınır korumacılığının beyhude bir çaba olduğunu, kafaları milliyetçi zehirle teslim alınanlar gibi sahipleri de yeniden öğrendiler. Her doğal felaket gibi, gerici savaşlar ve veba salgınlarının yol açtığı yıkımın öncelikli hedefi yoksullar ve emekçiler olur. Kapitalist tekeller için burada bir sorun yoktur ve olamaz da. Ne zaman ki koronavirüsün kapitalist dünya ekonomisini vuracağı, kârları düşüreceği verileri ortaya çıktı, çürümüş sistemin

alarm zilleri de çalmaya başladı.

Son yirmi yıldır bir krizden çıkmadan yeni bir krize sürüklenen kapitalist sistemin oligarkları için koronavirüsün kapitalist ekonomiye, özcesi kapitalistlerin kârlarına darbe vuracağına dair ortaya çıkan ön veriler efendilerin uykularını kaçırmaya yetti. Raporlar, oturumlar, açıklamalar, merkez bankalarının para musluklarını daha da gevseteceğine dair kararlar birbirini izledi. Halk sağlığı bakımından bir tehdide dönüşen koronavirüs ve diğer hastalıklar için hiç de acele etmeyerek, dahası Çin ekonomisinde yol açacağı yıkımdan nasıl kazançlı çıkacaklarının kirli hesaplarını yaparak geçirmişlerdi günlerini. Rekabet hırsı, çok sevdikleri ve ağızlarından düşürmedikleri "globalleşen dünyada" hiçbir salgının ve sonuçlarının lokal kalamayacağını anlayamayacak kadar gözlerini karartmıştı.

FELAKETİ VURGUNA DÖNÜŞTÜRMEK

Burjuva medya feryat ediyor: "Koronavirüs salgını dünya ekonomisini tehdit ediyor." Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'ndan (OECD) yapılan açıklamada, durum iyileşmediği ve salgının yayıldığı ülkelerin sayısı arttığı takdirde küresel ekonomik büyümenin %1,5'a gerilemesinin söz konusu olabileceğine dikkat çekildi. Virüsün ilk ortaya çıktığı ülke olan Çin'in, salgının ekonomik etkilerinin en ağır hissedileceği ülke olacağına, ardından da bu etkinin tedarik zinciri ile dünya çapında şirketler, seyahat acentaları ve hammadde tüccarlarına yansıtacağına dikkat çekiliyor.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Genel Direktörü Roberto Azevedo, salgının "Dünya ekonomisine etkileri muhtemelen hayli büyük olacak ve önümüzdeki haftalarda ticari istatistiklere yansıtılacak" şeklinde konuştu. ABD Merkez Bankası, 6 Mart'ta koronavirüs salgını için gerekli önlemlerin alınacağını duyurmuş, Japonya Merkez Bankası da o hafta ba-

şında ulusal finans sistemine ek likidite sağlamıştı.

Avrupa Merkez Bankası (AMB) da hazırlık içinde. Fransa Merkez Bankası Direktörü Francois Villeroy de Galhau, AMB'nin gerekirse konjonktürü destekleyebileceğini duyurdu. Ölü sayısı 34'e çıktuktan sonra bile İtalyan hükümeti "koronavirüse karşı çarelerin araştırılması ve halk sağlık sorunlarının düzeltilmesi yeri-

ne korona nedeniyle ekonomide yaşanan zararın karşılanması amacıyla 3 milyar 600 milyon euroluk bir yardım paketini hayata geçireceğini" açıkladı.

Rabobank analistlerinden Michael Every, Asya-Pasifik bölgesinde durumun değiştiğini, başta sadece Çin'in koronavirüs salgınından etkileneceği tahmin edilirken, komşu ülkelerde de virüse

yakalanan insanların sayısının artması üzerine durumun artık farklı olduğunu söyledi. Every "Muhtemelen sonuçlar, 2003 yılındaki SARS salgınından ziyade 2008 ve 2009 yıllarındaki küresel mali krizin sonuçlarına benzeyecek" dedi.

Alman basınında çıkan haberlere göre, salgının kapitalist ekonomideki etkileri ile mücadele adına merkez bankalarının aldıkları önlemler borsacılar yaradı. Salgından sonra küresel borsalarda yaşanan düşüşün, 5 trilyon euro değerindeki sermayeyi yok ettiği hesaplanıyor.

REKABET Mİ DAYANIŞMA MI?

Stuttgarter Zeitung şöyle diyor: "Suriyeliler muhtemelen refah toplumlarının koronavirüs karşısındaki endişelerini şu an içinde buldukları dehşete yeğlerler. Zira gece gündüz ölüm kalım savaşı veriyorlar. Savaş bölgelerinde her şey eksik, yardım sevkiyatları bile yapılamıyor. Suriye'dekilerin durumunu iyileştirmek için kararlı adımlar atmayan hükümet yetkilileri siyasi sorumluluklarını yerine getirmiyor demektir. Fiyaskonun devamından onlar sorumlu."

Hepsi bu kadar. Halk sağlığına karşı

bir tehdit olarak kıtalararası yolculuğa çıkan koronavirüs ve diğer hastalıklara karşı araştırmalar için kasalarını kapalı tutan merkez bankaları borsaların düşüşüne karşı para musluklarını açmakta tereddüt etmiyorlar. İnsanlığın ortak kazanımı olan bilim ve teknoloji bu asalaklar sü-rüsünün elinde insanlığa karşı bir silaha dönüşüyor.

Alman filozofu Feuerbach'ın vurguladığı gibi, "Sarayda başka türlü, kulübede başka türlü düşünülür." Dolayısıyla dünyaya ve olaylara insanların nereden, hangi maddi zeminden, nasıl baktıklarına göre, şeylerin anlamı gibi, beklenti ve çözüm yöntemleri de değişir.

Kapitalist sistem emekçi halklar için çoktandır bir virüse dönüşmüştür. Virüs-ten virüsler çoğalarak yayılır. Haksız savaşlar, işgal ve yağmalar, ekolojik dengelerin bozulmasına bağlı olarak yaşanan çevre felaketi, işsizlik, yoksulluk ve açlık gibi insanlık trajedilerine son olarak koronavirüsü eklendi. Bütün salgın hastalıklar gibi yeni çıkacak olan virüslerin de kuluçkalama rahmi kapitalist mülkiyet sistemidir. Virüslerin kuluçka yatağı olan kapitalist sistem yok edilmeden insanlık virüslerle de baş edemeyecektir. 2003 yılında ortaya çıkan SARS salgını, korona ve diğerleri takip edecektir.

Kapitalist tekeller arasında süren rekabet savaşı, çözümlenerek yapısı tanınan koronavirüse karşı gerekli tıbbi imkanların geliştirilmesinin önündeki tek engel olarak karşımıza çıkıyor. Patent hakkını tekellerinde tutmak için deneylerin sonuçlarını rakiplerinden saklayarak, dolayısıyla da süreci uzatarak, pozitif sonuca ulaşmayı zorlaştırıyorlar. Merkez bankaları eliyle piyasaya sürülen trilyon dolarları halk sağlığını tehdit eden koronavirüsün yol açtığı felaketin önlenmesi yerine düşen kârlarını telafi etmenin adına dönüştürüyorlar. Buradan bir tek sonuç çıkar. Halk sağlığını tehdit eden korona gibi diğer virüslerin yol açtığı ve açacağı felaketleri önlemenin biricik yolu, kapitalist tekelleri yok edip, rekabet yerine dayanışmaya ve doğayla uyuma dayanan bir ekonomik sistem kurarak bu felaketlerin önünü alabiliriz. İnsanlığın ortak kazanımı olan bilim ve teknolojiyi bu asalaklar sü-rüsünün ellerinden söküp alarak insanlığın hizmetine sunmaktan başka çözüm yolu kalmamıştır.

Kapitalist tekeller koronavirüse karşı gerekli tıbbi imkanların geliştirilmesinin önündeki tek engel olarak karşımıza çıkıyor. Patent hakkını tekellerinde tutmak için deneylerin sonuçlarını rakiplerinden saklayarak, dolayısıyla da süreci uzatarak, pozitif sonuca ulaşmayı zorlaştırıyorlar.

İrk ve ırkçılık üzerine

M. İmran

İrk, bir toplumun üyelerinin biyolojik ortaklıkları üzerinden yapılandırılmış insan kategorisi olarak tanımlanmaktadır. İrklar ten rengi, yüz yapısı, saç dokusu ve vücut yapılarına dayanarak kategorize edilmektedir.

İrk kavramının kökeni üzerinde bir fikir birliği olmadığı görülmektedir. Tartışmanın Fransa'daki önemli ayaklarından biri olan Albert Memmi, ırk (race) kavramının Fransız diline 15. yüzyılda girdiğini, dolayısıyla yakın zamanlara ait bir kavram olduğunu vurgulamaktadır. Ona göre bu kavram Latince "ratio" kavramından türemiştir.

Bir başka görüşün sahibi ise Alman tarihçi İmanuel Geiss'tir. İrk kavramını etimolojik olarak ele alan Geiss ise kavramın Arapça kökenli olduğunu belirtmektedir. Arapçada kafa, kabile şefi anlamı taşıyan "Ras", ırk kavramının bağlanabileceği terimdir.

İrksal çeşitlilik, dünyanın değişik coğrafi bölgelerindeki doğal yaşam sonucu gelişen farklılıklar üzerinden ortaya çıkmıştır. Aşırı sıcak bölgelerde insanlar güneşten korunabilmek için daha koyu renge, ılıman bölgelerdeki insanlar ise açık tene sahiptir. Bunun ötesinde insanlar tek bir biyolojik türün üyesidirler. Aradaki tek fark, iklim koşullarından kaynaklı ten rengi farkıdır.

Dolayısıyla, genelde ırkın biyolojik farklılıklar ekseninde düşünülmesine karşın, ırk sosyal açıdan oluşturulmuş bir kavramdır. İrkin sosyal bir tanımlama olması, değişken bir karaktere sahip olmasının da beraberinde getirmektedir.

ABD ırksal farklılıkları diğer ülkelere göre daha önemli görmektedir. Birçok ülkede çok sayıda kategori tanımlanırken, ABD'de üç ırksal kategoriden söz edilmektedir: Siyah, beyaz ve Asyalı. Brezilya'da ise insanlar; "brança" (beyaz), "parda" (kahverengi), "morena" (esmer), "preta" (siyah), "amarela" (sarı) olarak tanımlanmaktadır.

Fransız diplomat Kont Joseph Arthur de Gobineau, 1853-1855 yılları arasında dört bölüm halinde yayınlanan "İnsan İrklarının Eşitsizliği" adlı çalışmasında, toplumlarda asli faktörün "ırk" olduğunu iddia etmektedir. Modern ırkçılığın babası sayılan Gobineau, genel olarak beyaz (Caucasian), siyah (Negroid) ve sarı (Mongoloid), olmak üzere üç temel insan

ırkı olduğunu ileri sürmektedir. Beyaz ırkın üstün zekâ, ahlak, irade ve diğer tüm olumlu kalıtsal özelliklere sahip olduğunu iddia eden Gobineau'ya göre, "zenciler, tutkusuz, bencil ve yırtıcı hayvanlardır." "Fiziki ve ahlaki nitelikleri ancak maymununkilerle karşılaştırılabilir. Onlar dar bir düşünce çemberinden hiçbir zaman kurtulamayacaklardır." (Anthony Giddens) Gobineau'nun bu fikirleri, 20. yüzyılda Almanya'da Nazi ırkçılığının kaynaklarını oluşturacaktır.

1989'da reel sosyalizmin çöküşüne çok sevinen burjuvazi, tek kutuplu dünyada "özgür" olacaklarını propaganda ediyordu dünya işçi ve emekçilerine. Fakat onların korkusu politik bilinç almış proletaryaydı. Bunun için saldırılarının ana merkezi marksist sınıf bakış açısını reforme etmek ya da çeşitli düzen içi yapılarla (legal-reformist partiler, sarı sendikalar, NGO'lar, vb.) şekilsizleştirmek, sınıf hareketini iktidar mücadelesinden alıkoyarak düzen içine hapsedmekti.

Emperyalist sömürgeci zorbalara, ideolojik hegemonyayı ele geçirmiş olmaları sayesinde üç şeyi yapacaklardı: Birincisi, sınıf mücadelesinde ısrar eden marksistlere aman verilmeyecek, ya en kanlı şekilde ezilecek ya da "terbiye" edilerek düzen içi mücadeleye zorlanacaklardı. İkincisi, kendi muhalefetlerini kendileri kuracaklardı. Üçüncüsü, Marksizm'in temeli olan sınıf teorisinin karşısına, kendi ideologlarından Samuel Huntington'un '90'ların başında ortaya attığı, "uluslararası ittifak ya da ihtilafalarda belirleyici

olan unsurun politik ya da ekonomik ideolojiler değil, medeniyetler olduğu" zıvalığını dikmekti. İslam-Hristiyanlık, İslam Yahudilik, İslam-Budizm ya da mezhepsel çekişmeleri kaşıyarak, düşmanlar yaratılacaktı. Doğunun düşmanı Hristiyan ve Yahudiler, batının düşmanı ise Müslümanlar olacaktı.

Bu süreç emperyalistlerin hedeflediği şekilde organize edildi. 1991 yılında Körfez Savaşı, 1994'te Ruanda'da Tutsi-Hutu kabile çatışmaları (800 binin üzerinde insan öldü), sonrasında Yugoslavya'da boğazlaşma yaşandı. "Dış tehlike", "demokrasi düşmanları" vb. safsatalar ile devreye konulan 11 Eylül senaryosu, Afganistan işgali ve Irak ile devam eden, giderek tüm Ortadoğu ve Arap coğrafyasını saran şiddet sarmalı, bugün yerini hamilerin gölgesinde yürütülen vekalet savaşlarına bıraktı. Çünkü kapitalizm, kendinde içkin olan krizleri savaşlarla aşmakla yüz yüze kalmıştı. Sosyal eşitsizlikler ve adaletsizlikler derin bir sınıfsal kutuplaşmaya yol açmış bulunuyordu.

Ortadoğu'da din çatışması belirleyici rol oynarken, Avrupa'da ise yabancı düşmanlığı ırkçı bir rol oynamaktadır. Avrupa'da örgütlü olan ve günbegün sayıları artan bu ırkçı organizasyonlara devletlerin müsamaha gösterdikleri bir gerçektir. Der Spiegel'de yayınlanan bir makalede, Alman devletinin açıkladığı verilere göre, 1990'dan bu yana sağcı faşist çetelerin saldırıları sonucu yüz insan hayatını kaybetmiştir. Amadeu Antonio Stiftung ise bu sayının iki katı olduğunu belirtmekte-

dir. (Der Spiegel, Nr.9, 22.02.2020)

Bugün Avrupa'da ve Almanya'da değişik modern ırkçı örgütlenmeler kendilerini anti-semitizm ve anti-İslam karşıtlığı üzerinden üretmektedirler.

Memmi, ırkçılığı şöyle tanımlamaktadır: "İrkçilik, gerçek veya uydurma farklılıkların genelleştirilmiş, mutlaklaştırılmış değerlendirilmesidir. Bu değerlendirme, suçlayanın çıkarına kurbanın ise zararına olup, suçlayanın ayrıcalıklarını veya saldırganlıklarını meşrulaştırmaya yöneliktir."

Özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde aşırı sağcı hareketlerin güçlenmesi, faşist partilerin küçümsenemeyecek oy artışları sağlaması ve göçmenlere karşı yoğunlaşan saldırılar, ırkçılık tartışmasını yeni bir önemle karşımıza çıkarmaktadır.

Sermayenin "böl-parçala-yönet" politikasına karşı devrimci sorumluluk, "işçilerin birliği, halkların kardeşliği" şiarını mücadelenin esası haline getirmek ve sınıf dayanışmasını yükseltmektir. Bunun berrak ifadesi Avusturya İşçi Marşı'nda ifade edildiği gibidir:

"Fabrikalarda biz, tarlalarda bizim
Biziz hayatı yaratan
Din farkı bilmeyiz, dil farkı bilmeyiz
Sanki doğduk bir anadan
Anamız amele sınıftır
Yurdumuz bütün cihandır bizim"

Kaynaklar:

- Anthony Giddens, Sosyoloji, Kırmızı Yayınları, Eylül 2012

- İmanuel Geiss, Geschichte des Rassismus, Suhrkamp, 1988

“Süper Salı”dan sonrası sistem açmazında umut arayışı

İ. Manuşyan

Amerika'nın, kendi içinde çoktan seçmeli seçim sisteminde, sözde demokrasi oyununun en önemli günlerinden biri geride kaldı. “Süper Salı” adıyla bilinen ve partilerin başkan adaylarını belirleme sürecinde delege dağılımını en çok etkileyen eyaletlerin ön seçimleri tamamlandı. Cumhuriyetçiler cephesinde Trump'ın tek aday olması nedeniyle, aslında “Süper Salı” sadece Demokratlar'ın seçim yarışına döndü.

Eski Başkan Yardımcısı Joe Biden ile “demokratik sosyalist” Bernie Sanders arasında süren çekişme devam ediyor. Son tabloda Biden 370, Sanders 298 delege ile hala birbirlerine rakip durumdadır. Diğer adaylardan bazılarının “Süper Salı” öncesinde Biden lehine çekilmesi de bu tabloyu oldukça etkiledi. Bu çekişmeler, bir yanı sıra sermaye cephesinin Sanders adaylığına karşı ittifakı olarak okunabilir. Zira Sanders'ın, kendi durduğu yerden bağımsız olarak kitlelerde yarattığı imaj, Amerikan rüyası kapitalizmi ayakta tutan her şeyi sarsma potansiyeli taşıyor. “Süper Salı” öncesi Demokrat Parti'nin neredeyse tüm yerel teşkilatlarının bir seferberlik haliyle Biden için çalışması, Sanders'a parti içinden desteğin olmaması da bu sonuçları belirledi.

Gündemdeki Amerikan Başkanlığı ön seçimlerindeki bu çekişmeyi yakından izlemeyi gerektiren nedenlerin başında bu tablo yer alıyor. Obama bir rüyaydı ama daha çok siyahi Amerikalıların rüyasıydı. Şimdi aynı Afrika kökenli Amerikalıların oylarını Biden'a taşımak için özel olarak görevlendirilmiş Afrika kökenli vekiller var.

Sanders ise işçi sınıfının ve sosyalizme umut duyan gençliğin rüyasıdır. Sanders, Trump'ın temsil ettiği berrak burjuva kimliğin karşısında sistemi reformlarla revize etme iddiasının karşılık bulmasıdır. Amerika gibi, tarihi komünist avı, sahte yargılamalar, siyasi idamlarla dolu bir ülkede hala sosyalizmin bir alternatif olarak destek bulması ufak bir gösterge değildir. Bu noktayı daha da anlaşılır kılmak için ön seçim sonuçlarının detaylarının açıklanması gerekiyor.

TRUMP'A TEPKİ VE TEPKİNİN ŞEKİLLENMESİ

Trump'ın “Sosyalist kabusu” değil,

Amerikan rüyasına inanıyoruz” diyerek birlik konuşmasının temelinde sosyalizme saldırmayı seçmesi, temsil ettiği Amerikan burjuvazisi için bir tercih değil. Bugün Trump'la temsil edilen emperyalist savaş çığırtkanlığına, kapitalist sömürü cehennemine, kadını küçümseyen eril mantığa karşı tepki yükseliyor. Trump seçildikten sonra “bizim başkanımız değil” eylemleri gibi pratiklerin ortaya çıkması bunun bir dışavurumudur.

“Sosyalizm çevre, adalet, erdem değil” diyerek, kitlelerin çevre yıkımına ve adaletsizliğe karşı tek çözümü sosyalizmde bulmasını eleştiren Trump, “sosyalist” Venezuela'nın pratiğini göstererek “sonu budur” demeye çalışıyor. Fakat kendi sistemini savunma şansı olmadığı yerde tarihi sosyalist devlet girişimlerine saldırmaya ya da Venezuela ve Küba üzerinden gerçekleri çarpıtmaya çalışıyor. Burada Trump'ın seçilmesinin ardından ara seçimde neredeyse %10'luk bir artışla son yılların en yüksek oy kullanma oranına ulaşılmasının basıncı olduğu söylenebilir. Trump'a tepki kendini şekillendiriyor ve seçilmesinin ardından iki yıl sonraki ilk seçimde kitleler ona karşı sandığa giderek, uzun aradan sonra Temsilciler Meclisi'nde çoğunluğu Demokratlar'ın almasını sağladılar. Böylece, Trump'ın başkan olarak yapabileceklerini sınırladılar. 2020 seçimleri süreci de bu açıdan Trump'a karşı tepkinin örgütlendiği bir sürece dönüştü. Bernie Sanders'ın yükselişinin devam etmesi bunun pratik bir sonucunu da gösteriyor.

Sanders'ı yükselten oy kaynaklarının sınıfsal yanına da dikkat edildiğinde, bu toplumsal denklem net bir şekilde yerine oturuyor. Çünkü oy dağılımına bakıldı-

ğında Sanders'ın işçi sınıfının içerisindeki etkiden karşılık aldığını görüyoruz. Tersinden, yükseköğrenim görmüş yönetici kademelerde çalışan kadınlar arasında neredeyse oy alamadığı gibi veriler de bunu doğruluyor.

Bu noktada Amerikan işçi sınıfının güncel tablosuna göz atmak yararlı olacaktır. Toplam işçi sayısının arttığı bir tabloda sendikalara üye işçi sayısının düşüşte olduğu bir dönemden geçiliyor. Bir yanı sıra klasik işçi sınıfı mücadelesinden kaçışın gerekçesi olan “fabrikalar kapanıyor, işçi sınıfı 3. dünyada” argümanına karşılık en büyük emperyalist gücün kendi topraklarında bile işçi sayısı artış gösteriyor. Bu başka bir tartışmanın detayı olarak görülebilir fakat aslında aynı nokta Sanders'a desteği de açıklıyor. İşçi sayısının artması ve mevcut işçilerin şartlarının kötüleşmesi birbirini tamamlamaktadır. Daha rahat şartlarda yaşayan kesimler payına bile “Amerikan rüyası” yalanı açıkça çökmüştür. Bu çöküş ve sendikaların ağaların denetiminde olması işçileri farklı alternatiflere yöneltmektedir. Üye sayısındaki düşüşle ters orantılı olarak işçi eylemleri ve Sanders'a destek artmaktadır. Sanders da bunun farkında olduğu için salt oy istemeye gitmiyor, grevdeki işçilere, işçi yürüyüşlerine katılıp sınıfın mücadelesine dair ajitasyonlar çekiyor. Sadece seçim süreçlerinde hatırlanan işçiler için kendi mücadeleleri üzerine konuşan, grev silahını vurgulayan bir başkan adayı doğal bir sempati de kazanıyor.

2019'da sendikalardan ayrılan işçi sayısı 190 bindir! Fakat buna karşılık büyük iş bırakma eylemlerine katılan işçi sayısı, 1986'dan beri en yüksek seviyeye ulaşılmıştır. Bu, işçilerin mücadele isteğinin

güçlendiğini ancak bunun aracı olarak sendikaların işlevlerini yerine getiremediğini gösterir. Keza yüzbinlerin katıldığı öğretmen grevindeki emekçiler de sendikasızdı. Türkiye'de Metal Fırtnası deneyimiyle gördüğümüz eğilim, Amerika'da da benzer bir tablo ortaya çıkarmaktadır.

Bunun devamı olarak 18-25 yaş grubundaki neredeyse tüm desteğin Sanders'ta olması gelmektedir. “Süper Salı” eyaletlerinden gelen bu genç destek, Amerika'da yüzünü sosyalizme dönen gençlerin hayal ve umutlarının devrimci partiden yoksunluk koşullarında düzen içi sahte alternatiflere sıkıştığının göstergesidir. Sanders'ın 2016 ön seçimlerinden bugüne geçen dört yılda kendini ifade ediş şekli olan “demokratik sosyalist”lik, örgütündeki yükselişte bu umut beklentisinin sadece seçim sandığına indirgenemeyeceğini gösteriyor. 5 binden 60 bine ulaşan üye sayısı, Temsilciler Meclisi'nde örgütlü üyeleri bulunmasıyla Amerikan Demokratik Sosyalistleri (Democratic Socialist of America), Sanders'ın fiili başkanı olduğu bir parti gibi çalışıyor. Aslında aralarında organik bir ilişki yok. Fakat Sanders'ın sarıldığı “sosyalist” kimlikle ADS'nin ideolojik platformu çakışıyor. ADS de seçimle, reformlarla sosyalist bir Amerika iddiasını paylaşırken devrimci temellerden uzak. Pragmatist bir küçük-burjuva ideolojisine dayanan ADS, Sanders'ın geçmişini, savunduğu emperyalist-kapitalist politikaları maniple ediyor.

Sanders'ın demokratik sosyalistliğinin sınırları ise şu açıklamasından görülebilir: “Ülkeleri bir araya getirmek, dünya genelinde gördüğümüz korkunç türde çatışmalara son vermek, insanların birbirlerini vurması ya da bombalaması yerine oturup tartışabildiği uluslararası kurumları güçlendirmek için, sopa ve havuç aracılığıyla servetimizi ve kaynaklarımızı kullanmalıyız.”

Amerikan emperyalizminin resmi doktrini olan havuç ve sopa denklemini savunabilen bir “sosyalist”! “Süper Salı”dan çıkan sonuç, “Amerikan rüyası”nın zorlandığı gerçeğidir. Tüm bunlar, bugün sosyalizm adına söz sahibi olan reformist solun, yarın komünist bir işçi partisinin varlığında ne kadar zorlanabileceğinin emareleri sayılır.

Avrupa'da 8 Mart eylemleri

Hamburg

Hamburg'da feminist kadınların çağrısıyla 7 bine yakın işçi ve emekçi kadının katılımıyla coşku dolu bir 8 Mart yürüyüşü yapıldı.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutlamak için Landungsbrücken istasyonunun önünde saat 15.00'te toplanmaya başlandı.

Toplanma alanında trampet ve müzik eşliğinde halaylar çekilip horon tepildi. Kadın kurumları adına 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün tarihsel arka planına ilişkin konuşmalar yapıldı. Konuşmalardan sonra zılgıtlar eşliğinde yürüyüşe geçildi. Yürüyüş sırasında "Yaşasın 8 Mart!", "8 Mart kızıldır kızıl kalacak!" gibi sloganlar atıldı. Yaklaşık 5 kilometrelik yürüyüşten sonra miting alanına gelindi. Bir sonraki 8 Mart'ta buluşma çağrısıyla miting sona erdi.

İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği Platformu (BİR-KAR) da yürüyüşte yerini aldı. Yürüyüş ve miting esnasında "Sınıfsal ve cinsel sömürüye, şiddete karşı eşitlik, özgürlük ve sosyalizm için 8 Mart'ta alanlara" başlıklı bildirimler dağıtıldı ve *Kızıl Bayrak* satışı yapıldı.

Bielefeld

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü mitingi Cumartesi (7 Mart) günü saat 15.00'de Jahnplatz'ta başladı. Burada yapılan konuşmaların ardından kortejler oluşturuldu ve sloganlar eşliğinde yürüyüşe geçildi.

Katılımda gençliğin ağırlıkta olması yürüyüşün coşkusunu doğrudan etkiledi

ve yürüyüşün gerçekleştirildiği çevrede büyük bir ilgi yarattı. Yürüyüşte Enternasyonal Emekçi Kadın Komisyonu (PiA) "Sınıfsal ve cinsel sömürüye, şiddete karşı eşitlik, özgürlük ve sosyalizm için 8 Mart'ta alanlara!" başlıklı Almanca ve Türkçe bildirisini katılımcılara ulaştırdı. Avrupa DGB (Revolutionärer Jugendbund-RJ) de eylem boyunca 8 Mart bildirisinin dağıtımını gerçekleştirdi.

Yürüyüşün ardından tekrar toplanıldı ve konuşmalarla eylem sona erdi.

Essen

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü vesilesiyle Kadınlar Birliği (Courage) ve Essen Enternasyonal Emekçi Kadın Komisyonu'nun (PiA) çağrısı üzerine Essen şehir merkezinde coşku bir miting düzenlendi.

Saat 12.00'de başlayan ve yaklaşık 130 kişinin katıldığı mitingde ayrıca Almanya Marksist Leninist Partisi (MLPD) ve gençlik kolu Rebell, Enternasyonalist Liste ve Kürt kadınlar yerini aldı. Katılan örgütler miting alanında standlar açtılar.

Mitingde PiA adına yapılan konuşmada, kapitalist düzende kadınların eşit ve özgür olmasının mümkün olmadığı, kadınların kendi geleceğini sadece kendi elleriyle yaratabilecekleri vurgusu yapıldı. Konuşma, "Yaşasın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü!", "Yaşasın sosyalizm!" sloganıyla bitirildi.

Wuppertal

Şehir merkezinde öğlen saat 14.00'de eylem düzenlendi. Frauenverband Courage (Kadınlar Birliği Courage) tarafından organize edilen eyleme Kürt Kadın Örgütü Viyan, Karawane (İlticacı ve göçmenler Derneği), MLPD (Almanya Marksist Leninist Partisi), BİR-KAR ve Revolutionärer Jugendbund (Avrupa Devrimci Gençlik Birliği) katıldı.

Eylemde yapılan konuşmalardan sonra kısa bir erbane gösterisi yapıldı ve devamında yürüyüşe geçildi. Yürüyüş esnasında RJ'li bir genç öğrenciye söz verildi. Konuşma çevredekiler tarafından ilgi ile dinlendi. Konuşmasını "Kadınlar için eşitlik sadece sınıfsız bir dünyada mümkün-

dür. Sınıfsız bir dünya için mücadele edelim" sözleri ile bitiren genç RJ'li yoğun bir alkışla karşılandı. Eylem kısa bir kapanış konuşmasıyla bitirildi.

Paris

Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde Fransa'nın başkenti Paris'te on binlerce işçi emekçi ve gencin katıldığı kitlesel ve coşkulu 8 Mart yürüyüşü gerçekleşti.

İşçi ve öğrenci sendikalarının yansırı ırkçılık karşıtı, anti-faşist ve feminist kadın örgütlerinin çağrısıyla gerçekleşen yürüyüş, kitlenin saat 14.00'te İtalya Meydanı'nda toplanmasıyla başladı. Kortejlerle Republique Meydanı'na yüründü. Kortejlerden cinsel ve sınıfsal baskıya, kadın-erkek eşitsizliğine karşı talepler yükseldi.

Kadınların maruz kaldığı aşırı sömürünün, ayrımcılığın ve ırkçılığın, güvence-sizliğin ve düşük ücretlerin son bulması; kamuda, eğitimde ve sağlıkta uygulanan neoliberal politikaların, emeklilik reformunun kaldırılması; kürtaj hakkı, savaş olan ülkelere gelen kadın ve çocukların sınır dışı edilmelerinin durdurulması talepleri dile getirildi.

Yürüyüşte Filistinli, İranlı, Meksikalı kadınlar da ülkelerinde yaşanan kadına yönelik şiddet ve cinayetlere dikkat çekti. Kürdistanlı kadınların kitlesel olarak katıldığı yürüyüşte, ses aracından yapılan konuşmalarla seslendirilen Kürtçe şarkılar kortejlerde büyük bir coşku yarattı. Paris'ten sınıf devrimcileri de yürüyüşe TKİP ve BİR-KAR bayraklarıyla katıldı.

KIZIL BAYRAK / ALMANYA-FRANSA

Dünya çapında 8 Martlar'dan yansıyanlar

Şili'de Dünya Emekçi Kadınlar gününde bir milyonun üzerinde kadın işçi ve emekçi, genç "Bir daha asla" şiarı ile kadın cinayetlerini protesto etti.

Yeni anayasada kadın haklarının güçlendirilmesi taleplerini dile getiren kadınlar gösteriler düzenledi. Santiago de Şili'de gösterilere 100 binden fazla kişi katıldı.

8 Mart'a ilk giren ülkelerden **Avusturalya**'da Melbourne kentinde kadın işçi ve emekçiler "Eşit ücret için işten erken çıktık" pankartıyla sokaklara çıktı.

Endonezya'nın başkenti Jakarta'da göstericiler, cinsel şiddete karşı yasa çıkarılması taleplerini yükseltti.

Tayland'da başkent Bangkok'da ülkede yayılan işçi kadınlar daha iyi çalışma

koşulları ve kadınlara daha fazla hak verilmesi taleplerini yükseltti.

Filipinler'in başkenti Manila'da 8 Mart kitlesel bir yürüyüşle kutlandı. Emperyalizmi protesto ederek Rodrigo Duterte'nin yönetimini sonlandırma çağrısı yaparak sokaklara çıkan binlerce kadın ve erkeğin katıldığı yürüyüşte kadın düşmanı Duterte'nin büyük bir temsili markeki yakıldı.

Pakistan'da büyük baskı ve gericiğe maruz kalan kadınlar, "özgürlük" talebiyle sokaklara çıktı. Birçok şehirde gös-

teri ve karşı gösteriler yapıldı. Başkent İslamabad'da yaklaşık bin kadın ve bazı erkekler de eşit haklar talep etti.

Hindistan'da daha önce planlanmış olan kadın maratonu virüs endişeleri nedeniyle ertelendi.

Irak'ın başkenti Bağdat'ta kadınlar Tahrir Meydanı'nda cinsiyet eşitliğine çağrı yapan bir gösteri düzenlendi.

Hollanda'nın başkenti Amsterdam'da kadınlar büyük bir gösteri düzenlendi.

İngiltere'nin başkenti Londra'da yürüyüş düzenlendi.

İsviçre'de "Koronavirüs önlemleri" bahanesiyle bin kişinin üzerindeki eylemlerin yasaklanmasına rağmen Lozan'da kadınlar sokaklara çıktı.

Belçika'da Brüksel'de sağanak yağmura rağmen merkez garın önünde toplanan binlerce kadın, Kraliyet Sarayı önündeki meydana yürüdü.

Ukrayna'nın başkenti Kiev'de kadınlar 8 Mart etkinlikleri çerçevesinde şiddete son verilmesi ve cinsiyet eşitliği çağrısında bulundu.

Kuzey Makedonya'nın başkenti Üsküp'te 8 Mart Uluslararası Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla Kuzey Makedonya Helsinki İnsan Hakları Komitesi tarafından organize edilen bir gösteri düzenlendi.

Türkiye’de coşkulu ve kitlesel 8 Mart

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nde dünyanın birçok ülkesinde kadınlar kitlesel olarak sokaklara çıktılar. Kadınlar cinsiyet eşitsizliğine, kadın cinayetlerine ve sömürü politikalarına karşı alanları doldurdular. Şili’de iki milyonu aşkın işçi ve emekçi kadın sokaklardaydı. Taksim’de olduğu gibi Meksika, Paris ve İslamabad’da polis saldırısı gerçekleşti. Ayrıca birçok ülkede “kadınsız bir gün eylemi” düzenlendi.

8 Mart Türkiye’de de kadınların öfkesinin açığa çıktığı, özgürlük ve eşitlik taleplerini dile getirdikleri bir gün olarak geride kaldı. Başta İstanbul, Ankara, İzmir, Diyarbakır olmak üzere büyük kentlerde kitlesel gösteriler düzenlendi. Bayburt, Isparta gibi küçük kentlerde dahi kadınlar 8 Mart’ta sokaklardaydı.

AKP İKTİDARINA KARŞI BÜYÜYEN ÖFKE 8 MART’A YANSIDI

8 Mart öncesindeki tabloyu İdlib’de süren kirli savaş politikaları, Erdoğan ve AKP iktidarının Rusya’da Putin’le gerçekleştirdiği görüşmede yaşadığı hezimet ve “Savaşa hayır!” demenin yasaklanması belirledi. Ayrıca ekonomik krizin işçi ve emekçiler üzerindeki yıkıcı sonuçları ve iktidarın “Gezi korkusu” da öne çıkan gündemler arasındaydı. Bir yandan da iktidarın kadın düşmanı politikaları 8 Mart öncesinde de hız kesmeden devam etti. AKP şefi Erdoğan “İstanbul Sözleşmesi’ni

gözden geçireceğiz.” açıklamasında bulundu.

İktidarın “Taksim korkusu” kadınların sokağa çıkmasından duydukları korkuyla birleşince İçişleri Bakanı Süleyman Soylu 8 Mart eylemlerinin Taksim hariç her yerde yapılabileceğini açıkladı. Böylece her sene Taksim’de yapılan ve Türkiye’deki en kitlesel 8 Mart eylemlerine sahne olan Gece Yürüyüşü’nün yasaklanacağına sinyali günler öncesinden verildi. Ancak tüm bu baskı ve yasaklara rağmen 8 Mart kadınların kitlesel olarak alanları doldurduğu bir gün olarak geride kaldı.

Tüm eylemlerde krizin faturasını ödemeyi reddeden söylemler öne çıktı. AKP iktidarının kadına yönelik baskıcı-gerici politikaları, kadın cinayetleri, kadına yönelik şiddet, çocuk istismarı ve bunları teşvik eden uygulamalar teşhir edildi. Eşitlik, özgürlük ve kadın dayanışması vurgusu yapıldı. 6284 sayılı yasanın ve İstanbul Sözleşmesi’nin uygulanması alanlarda haykırılan temel talepler arasındaydı. Ayrıca, başta İstanbul olmak üzere bir dizi kentte savaş karşıtı söylemlerle birlikte mültecilere, kadın göçmenlere destek çağrısı da öne çıktı. Kanal İstanbul gibi rant ve talan projelerine, doğa katliamına karşı sloganlar da eylemlerde dikkat çekti. Kısacası Türkiye’de 8 Mart, AKP iktidarının gerici, saldırgan, kadın düşmanı, sömürü, yağma ve talana dayanan politikalarına karşı öfkenin açığa çıktığı bir gün oldu.

FABRİKALARDA VE DİRENİŞ ALANLARINDA 8 MART

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü sınırlı da olsa fabrikalara taşındı. Sendikaların örgütlü olduğu fabrikalarda sınırlı birtakım etkinlikler gerçekleştirildi. Ayrıca sendikalar ve konfederasyonlar da 8 Mart eylem ve etkinlikleri yaptılar. Fabrikalardan yansıyan en anlamlı 8 Mart etkinlikleri ise direnişlerin olduğu alanlarda gerçekleşti. Darıca’da bulunan VİP Giyim ve İzmir’de bulunan SF Trade direnişçisi kadınlar, 8 Mart vesilesiyle direniş alanlarında kadın örgütlerinin, siyasi kurumların, sendikalı işçilerin katılımıyla etkinlikler gerçekleştirdiler. Ayrıca Kocaeli’de Lastik-İş’in örgütlü olduğu grevdeki Seoil Plastik işçisi kadınlar da 8 Mart’ı Lastik-İş üyesi kadınlarla birlikte grev alanında karşıladılar.

GECE YÜRÜYÜŞÜ 8 MART’A DAMGASINI VURDU

Kuşkusuz Türkiye 8 Mart’ına bu sene de İstanbul’da gerçekleşen Gece Yürüyüşü damgasını vurdu. Gece Yürüyüşü’nün günler öncesinden yasaklanacağına sinyali verildi ve İstanbul Valiliği tarafından eylem 8 Mart günü yasaklandı. Ayrıca İdlib’deki kirli savaş politikalarına karşı “Savaşa hayır” demenin, savaş karşıtı eylemlerin yasaklandığı, AKP iktidarının gözaltı-tutuklama terörünü arttırdığı bu süreçte 8 Mart’ta kadınların Taksim’de

çıkmasının önü kesilmeye çalışıldı. Geçtiğimiz sene de yasaklanan Gece Yürüyüşü’nde polis Taksim Meydanı ve İstiklal’i adeta kuşattı. Ancak tüm bu yasak ve baskı politikalarına karşı kadınlar kitlesel ve kararlı bir şekilde Gece Yürüyüşü’ne katıldı. Kadınların militan bir şekilde bariyerlere yüklenmesi 8 Mart’a damgasını vururken orantısız polis şiddeti ise tüm çıplaklığı ile kamuoyuna yansıdı. Ayrıca Karaköy’e doğru yapılan Gece Yürüyüşü’ne erkeklerin katılımı, ara sokaklardan geçilirken mahalle sakinlerinin balkon ve camlardan tencere ve tava çalarak yürüyüşe destek vermesi dikkat çekti.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dünyada ve Türkiye’de de coşkulu bir şekilde geride kaldı. İşçi ve emekçi kadınlar bu 8 Mart’ta kadın cinayetlerine, kadına yönelik şiddete, savaşlara, erkek egemen kapitalist sömürü düzenine karşı seslerini yükselttiler. Eylem ve etkinlikler bugün için reformist-feminist hareketin mücadeleyi düzen içi kanallarda tutma çabası üzerinden gerçekleşse de, özellikle Gece Yürüyüşü’nden yansıyanlar eyleme katılan kitlelerin bu anlayışı aşma eğiliminde olduğunu gösterdi.

Kadınlar, 8 Mart’ta kararlı bir şekilde alanlara çıkarak devrimci baharın müjdesini verdiler. Sıra Newroz ve 1 Mayıs’ta 8 Mart’ın coşkusuyla alanları doldurmaya geldi!

Ülkenin dört bir yanında 8 Mart

Adana

Adana Kadın Platformu’nun çağrısı ile Uğur Mumcu Meydanı’nda miting düzenlendi. Mitingde savaşa, krize, şiddete ve eşitsizliğe karşı birlik talebi haykırıldı.

Antalya

Kanza Parkı’na yapılan yürüyüşe kadınlar yöresel kıyafetler ve erbanileri ile katıldı.

Çorum

Kadeş Barış Meydanı’nda 8 Mart için bir araya gelindi.

Eylemde “Kadın, yaşam, özgürlük”, “Yaşasın kadın dayanışması”, “Savaşa hayır, barış hemen şimdi” sloganları atıldı.

Muğla

Datça’da yürüyüş düzenlendi. Datça Kent Konseyi Kadın Meclisi tarafından

düzenlenen yürüyüş ile Cumhuriyet Meydanı’nda eylem gerçekleştirildi.

Aydın

Didim’de 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nde iki ayrı yürüyüş kolundan Kent Meydanı’na sloganlarla yürüyüş düzenlendi.

Eskişehir

8 Mart etkinliği kapsamında Espark AVM önünde toplanan kadınlar, Adalar Porsuk Bulvarı’na yürüdü.

Yürüyüş öncesi polis savaş karşıtı ifadeler bulunan dövizlere el koydu.

Hopa

Hopa’da Hopa Belediyesi önünde toplanan kadınlar yürüyüş gerçekleştirdi.

di. “Şiddet, yoksulluk, kadın düşmanlığı değil; yaşamak istiyoruz” diyen kadınlar açıklama yaptılar.

Antakya

8 Mart vesilesiyle Büyük Antakya Parkı’nda yapılan basın açıklamasında “Kriz ve şiddete karşı mücadelede ısrarcıyız” pankartı açıldı.

Karabük

Safranbolu’da kadınların 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü etkinliği kapsamında yürüyüş yaptılar.

Manisa

Eylemde “Mücadele kadınları birleştirir, kadınlar dünyayı özgürleştirir” pankartı açıldı.

Manisa Kadın Platformu adına basın açıklamasını Eğitim Sen Manisa Şubesi Kadın Sekreteri Ayşe Dubaz okudu.

Uşak

Kadın Meclisleri Kent Meydanı’nda bir açıklama gerçekleştirdi.

Açıklamada “Emine Bulut’un ‘Ölmek istemiyorum’ çılgılığı, bugün yaşamak isteyen tüm kadınların mücadele bayrağı oldu” denildi.

Rize

Fındıklı’da 8 Mart Dünya emekçi Kadınlar Günü’nde yürüyüş ve basın açıklaması yapıldı.

Kadınlar eylem sonrasında yapılan sergi ve söyleşiye katıldı.

Edirne

Sınırdaki göçmenler eylem yaptı. Emekçiler “8 Mart” yazılı kartonlarla kapıların açılmasını istedi.

İstanbul, İzmir ve Ankara'da 8 Mart coşkusu

İstanbul

İstanbul'da Gece Yürüyüşü Taksim civarında saat 19.00'a doğru kitlelerin yan yana gelmesiyle beraber farklı noktalarda başladı. İEKK ve DGB Şişhane metro çıkışında basın açıklaması gerçekleştirdi. Ardından Sıraselviler'de toplanan kadınlarla buluşmak için harekete geçti. İEKK yürüyüş boyunca "DEVİRİM" yazısı ve "Kadının kurtuluşu sosyalizmde", "Yaşasın 8 Mart dünya emekçi kadınlar günü" yazılı dövizler taşıdı. DGB de İEKK ile birlikte kendi dövizlerini açarak yürüyüşte yerini aldı.

Taksim ve çevresinde toplanan kadınlar bir araya geldikleri noktalardan İstiklal Caddesi'ne doğru yürüdü.

Taksim Meydanı ve Gezi Parkı'nın çevresindeki barikatların önünde sloganlarıyla yürüyen kitle Sıraselviler Caddesi'nde toplananlarla buluşmak için Harbiye yönüne doğru harekete geçti. Divan Otel'in arkasından Gümüşsuyu'na geçildi.

Daha sonra Gezi Parkı'nın Gümüşsuyu tarafından yürünerek Sıraselviler'deki kitle ile buluşuldu. Karaköy, Tophane ve Beşiktaş istikametinde toplanan kadınlar da yürüyüşle Sıraselviler'e geldiler. Sıraselviler Caddesi'nde birleşen kitle burada polis barikatına yüklendi. Tertip komitesinin Karaköy'e yürüneceğini anons etmesine rağmen bir grup kadın barikata yüklenmeyi sürdürdü. Yer yer tertip komitesi barikata yüklenen kadınları engellemek için zincir oluşturdu. Barikata yüklenen kitleyi polis kalkan kullanarak ve biber gazı sıkarak Taksim İlkyardım Hastanesi'ne doğru sürüklemeye çalıştı. Barikata yüklenen kadınlar polis saldırısı

sonrası Karaköy'e yönelen kadınlarla buluşmak için yürüyüşe geçti.

Bir grup kadın ise Taksim İlkyardım Hastanesi'nin önünde kaldı. Burada ikinci polis saldırısı gerçekleşti. Bu saldırı sonrası Yolculuk gazetesi muhabiri Buse Söğütlü ve bir muhabirin de içinde bulunduğu 25 kişi gözaltına alındı.

Karaköy istikametine yürüyen kitle Cihangir meydandan Tophane istikametine indi. Karaköy istikametindeki ana cadde trafiğe kapatılarak Karaköy Tünel meydanına yüründü. Karaköy meydana gelinmesinin ardından kortejin tamamı henüz alana ulaşmamışken tertip komitesi açıklama yaparak eylemi sonlandırdı. Eylemin sonlandırıldığının duyurulmasına rağmen 500'e yakın kadın ve erkek yaklaşık 1 saat daha yolu trafiğe kapatarak bekleyişini sürdürdü. Bekleyiş boyunca halaylar çekilerek sloganlar atıldı. 22.00 gibi kitle tamamen dağıldı.

İzmir

İzmir'deki 8 Mart eylemi için İKP saat

15.30'dan itibaren Alsancak ÖSYM önünde toplanmaya başladı. Yürüyüşün en önünde "Krizde, şiddete, savaşa, sömürüye karşı, eşit ve özgür bir yaşam için mücadeleyi büyütüyoruz!" şiarlı pankart taşıdı.

Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası (DEV TEKSTİL), İşçi Emekçi Kadın Komisyonları (İEKK) ve Devrimci Gençlik Birliği (DGB) saat 15.30'da Alsancak Gar'da bir araya gelerek toplu bir şekilde alana giriş yaptı. İEKK, DEV TEKSTİL ve DGB'nin oluşturduğu kortejde "Emperyalist savaşa ve saldırganlığa son!", "Çocuk istismarına son!", "Yaşamak için sosyalizm!", "Kadın cinayetlerine hayır!", "Çifte sömürüye son!", "Eşit işe eşit ücret!", "İşten atılmalar yasaklansın!", "Tüm işyerlerinde nitelikli ücretsiz kreş!", "Vardık varız var olacağız!", "İşte , evde, kampüste tacize mobbinge, sömürüye son!", "Kadın erkek el ele örgütlü mücadeleye!", "Cinsel, ulusal, sınıfsal sömürüye son!", "Özgürlük eşitlik sosyalizmde" yazılı dövizler

taşıdı. Yürüyüş boyunca sık sık "Yaşasın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü!", "Özgürlük eşitlik sosyalizmde", "Kadın olmadan devrim olmaz, devrim olmadan kadın kurtulmaz!", "Şiddete, baskıya, tacize son!", "İnsanca bir yaşam sosyalizmde!", "Savaşa değil emekçiye bütçe!" sloganları atıldı.

ÖSYM önünde toplanan kitle saat 16.30'da yürüyüşe geçti. Türkan Saylan Kültür Merkezi önüne varıldığında basın açıklaması okundu. İKP tarafından hazırlanan basın metni ilk önce Türkçe, ardından Kürtçe okundu.

Basın açıklamasının ardından müzik dinletisi gerçekleştirildi, halaylar çekildi. 8 Mart eyleminin son programı ise 50 kadının hazırladığı dans gösterisi oldu. Gösterinin ardından eylem bitirildi.

Ankara

Ankara Kadın Platformu'nun çağrısıyla bir araya gelen kadınlar yürüyüş için Kolej'de toplandı. Polisin yolu kapatması ve başka bir güzergâh dayatması üzerine kitle alandan ayrılmadı ve polis engelini protesto etti. Ardından barikat kaldırıldı.

Bunun üzerine yürüyüşe geçen kadınlar ileride tekrar barikatlarla karşılaştı fakat tüm engellemelere rağmen Sakarya Caddesi'ne yürüyüş gerçekleştirdi.

Burada yapılan basın açıklamasının ardından müzik dinletisi ile eylem sonlandırıldı. Toplanma, yürüyüş ve alana geçiş sırasında yaşanan yoğun polis baskısına ve tacizine rağmen 8 Mart eylemi coşku ile geçti.

Akşam saat 20.00'de ise Feminist Gece Yürüyüşü yapıldı.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL - İZMİR - ANKARA

Bursa

Bursa Kadın Platformu'nun çağrısıyla 8 Mart eylemi gerçekleşti. Fomara Meydanı'nda toplanmanın ardından Kent Meydanı'na doğru yürüyüş gerçekleştirildi.

Eylemde, "Eşit ve özgür yaşamak istiyoruz!" ve "Tacize, tecavüze, kadın cinayetlerine, çocuk istismarına karşı buradayız!" şiarlı pankart taşınırken, "Jin, jıyan azadi!", "Kadınlar yürüyor, mücadele büyüyor!", "Yaşasın 8 Mart, yaşasın mücadelemiz!", "Yaşasın kadın dayanışması!" sloganları atıldı.

Kent Meydanı'nda Bursa Kadın Plat-

Bursa ve Kocaeli'de 8 Mart eylemleri

formu adına basın açıklaması okundu. Açıklamada, 8 Mart'ın tarihi aktarıldı. Konuşmada ayrıca, savaşın ve ekonomik krizin en yakıcı sonuçlarını kadınların yaşadığına dikkat çekildi. Açıklamanın ardından Panayır Cemevi Kadın Kolları'nın tiyatro oyununun sergilendiği eylem halaylarla son buldu.

Kocaeli

Kocaeli Kadın Platformu'nun çağrısı

ile saat 17.00'de kadınlar Yürüyüş Yolu Belediye İşhanı önünde bir araya geldi. Yürüyüşte "Krizde ve şiddete karşı isyanda tüm dünyada ayakta duruyoruz!" pankartı ve taleplerin yer aldığı dövizler taşıdı.

İnsan Hakları Parkı'na gelindiğinde basın açıklaması gerçekleşti. Açıklamayı Kocaeli Kadın Platformu adına Sibel Yılmaz okudu.

8 Mart'ı yaratan kadın işçilerin mü-

cadelesinin anlatıldığı açıklamada, Türkiye'de kadın işçilere dönük hak gaspları ve gerici saldırganlık, kadın cinayetlerinin geldiği boyut üzerinde duruldu. Mücadele çağrısı yapılan açıklama, "Yaşasın 8 Mart, yaşasın kadın dayanışması!" denilerek sona erdi.

Sınıf devrimcileri 8 Mart günü mücadeleye çağrılarını taşımaya devam etti. İEKK'nin "Özgürlük, eşitlik, insanca bir yaşam için mücadeleye!" şiarlı stickerları duraklara yapıldı. İEKK'nin 8 Mart bildirisi ve broşürü işçi ve emekçi kadınlara ulaştırıldı.

KIZIL BAYRAK / BURSA-KOCAELİ

Kürt illerinde 8 Mart

Diyarbakır'da "Direnişi örgütlüyoruz, özgürlüğe yürüyoruz" şiarıyla miting gerçekleştirildi. 8 Mart vesilesiyle Diyarbakır İstasyon Meydanı'nda düzenlenecek miting öncesi meydana çıkan tüm sokak ve caddeler polis bariyerleriyle kapatıldı.

Erken saatlerde miting alanına yetişen Mardin, Derik, Nusaybin, Kızıltepe ve Urfa kadınlar kendi yörelerine has kıyafetleriyle alana giriş yaptılar. Kadınlar sık sık "Kadın yaşam özgürlük", "İtaat yok direniş var", "Jin jyan azadi", "Be serok jyan nabe", "Susma haykır kadınlar vardır", "Kadınsız yaşamı başınıza yıkarız" sloganları attı.

Gevran Caddesi Prestij Otel önünde bir araya gelen Dicle Amed Kadın Platformu (DAKP) üyeleri, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) Kadın Meclisi üyeleri, TJA aktivistleri, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) üyeleri, HDP Genç Kadın Meclisi, HDP Kadın Meclisi, Barış Anneleri Meclisi ve çok sayıda kadın yöresel kıyafetleriyle "Söyleyecek sözümüz değiştirecek gücümüz var" ve "Biji 8 Adare" yazılı pankartlarla yürüyüşe geçti. Kadınlar pankartların yanı sıra yerlerine kayıym atanan ve tutuklu bulunan kadın eşbaşkanlarının fotoğrafları taşıdı.

Eylemin sonunda MA Muzik Kadın Grubu'nun seslendirdiği şarkılar eşliğinde halaylar çekildi.

Şırnak'ta "Direnişi örgütlüyoruz, özgürlüğe yürüyoruz" şiarıyla Silopi'de yapılan miting kadınların zılgıtları ve halayları ile başladı. Kadınlar yöresel kıyafetleri ile miting alanını renklere bürüdü.

Mitinge "Çocuğa yönelik taciz ve tecavüzlerin affı olmaz" ve "Jin ne bar e kekdare li jiyane serdar e' (Kadın yük değil

emektar ve yaşamda öncüdür) pankartlarının asıldığı alana girişlerdeki polis ablukası dikkat çekti.

Batman'da Batman Kültür Mahallesi'nde saygı duruşuyla başlayan mitingde HDP Ağrı Milletvekili Dilan Dirayet Taşdemir konuştu. Taşdemir'in ardından Barış Annesi Muhsine Kınak, Batman Belediye Eşbaşkanı Songül Korkmaz, DBP Eş Genel Başkanı Saliha Aydeniz konuştu. Miting, sanatçı Ruken Yılmaz'ın seslendirdiği şarkılar eşliğinde çekilen halaylar ile sona erdi.

Van'da "Direnişi örgütlüyoruz, özgürlüğe yürüyoruz" şiarıyla düzenlenen şölene yüzlerce kadın, ulusal kıyafetleri ve sloganlarıyla katıldı. Villa Park Düğün Salonu'nda düzenlenen şölene "Jinen ciwan tirsra faşizmê pêşenga berxwedanê ne", "Savaşan kadın özgürleşir, özgürleşen kadın güzelleşir, güzelleşen kadın sevilir", "Em di azadiyê de bi israr di tekoşinê de bi biryarin", "Özgürlükte ısrarlı mücadelede kararlıyız" ve "Direni-

şi örgütlüyoruz özgürlüğe yürüyoruz" pankartları asıldı.

Çekilen halayların ardından "Çerxa Şoreşê" marşının okunduğu, bir dakikalık saygı duruşuyla başlayan şölende, tertip komitesi adına HDP Tuşba İlçe Eşbaşkanı Edibe Babur konuştu. Konuşmaların ardından, Koma Sor Jiyan sahne aldı.

Antep'te Kırkayak Parkı'nda bir araya gelen kadınlar, erbaneleriyle, renkleriyle ve şarkılarıyla alanda buluştu. Çok sayıda sivil toplum örgütü ve siyasetçi kadınlar ve Zeugmadi LGBTI+ örgütünün yanı sıra onlarca kadının bir araya geldiği alanda, çocuklar, "Cinsel istismarın affı olmaz" pankartı ile yerini aldı. "Ar değiliz, zar değiliz, mal değiliz", "Bitten aşıktan, Coronavirüsünden betersin ataerkil" ve "Tacizcinin, tecavüzcünün düş peşine" dövizlerini taşıyan kadınlar erbaneler eşliğinde halay çekti.

Mardin'in Kızıltepe ilçesinde HDP, TJA ve Şahmeran Kadın Platformu öncülüğünde şölen düzenlendi. HDP Mardin

milletvekilleri Ebru Günay ve Pero Dündar ile birlikte binlerce kadının katıldığı programda kadınlar yöresel kıyafetleri ile alanı renk cümbüşüne çevirdi. Elleriyle doğa katliamı ve kadın katliamlarına dikkat çeken dövizlerin yanı sıra polis şiddeti sonucu ve sokağa çıkma yasakları döneminde katledilen kadınların isimlerinin yer aldığı dövizler taşıyan kadınlar, saatlerce halay çekti.

Şırnak Silopi'de TJA ve HDP Kadın Meclisi öncülüğünde "Direnişi örgütlüyoruz, özgürlüğe yürüyoruz" şiarıyla gerçekleştirdiği mitingde saygı duruşundan sonra Diyarbakır E Tipi Kadın Kapalı Hapishanesi ve Kandıra F Tipi Kapalı Hapishanesi'nden kadın tutsakların gönderdiği mektuplar HDP Şırnak İl Yöneticisi Zozan Aksu tarafından okundu. "Jin Jiyan Azadi" sloganları eşliğinde sona eren konuşmaların ardından sanatçı Nurcan Değirmenci sahneye çıktı.

Dersim'de Kadın Platformu, Sanat Sokağı'nda yürüyüş düzenledi. Rengarenk kıyafetleri ve talepleriyle Seyit Rıza Meydanı'nda bir araya gelen kadınlar, "Krizde, katliamlara ve şiddete karşı yaşam için direnişi, eşitlik için mücadeleyi büyütelim" yazılı pankart taşıdı.

"Cinsiyet bedende değil beyanda", "Fabrikalardan sokaklara zaferi kadınlar getirecek" ve kayıp Munzur Üniversitesi öğrencisi Gülistan Doku'nun fotoğrafının olduğu "Gülistan Doku nerede" yazılı dövizler taşıdı.

"Yaşasın kadın dayanışması", "Jin jyan azadi" sloganları atıldı. Basın açıklamasını platform adına Çağla Yolaşan okudu. Metnin okunmasının ardından kadınlar davul ve erbaneler eşliğinde halay çekti.

işçi ve emekçiler kent meydanına yaptıkları yürüyüş ve basın açıklamasıyla Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutladı.

Kayseri'de 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla yürüyüş ve basın açıklaması yapıldı.

İşçi ve emekçiler Kayseri Forum önünde bir araya geldi. Kent meydanına yürüyüş saat 13.00'te başladı. Yaklaşık 300 işçi ve emekçi hep birlikte şiarlar haykırarak, türküler söyleyerek kent meydanına kadar yürüdüler.

Kent meydanında gerçekleştirilen

Kayseri'de coşkulu 8 Mart

basın açıklamasını 6 işçi-emekçi kadın okudu. 8 Mart'ın tarihsel temellerine değinilen açıklamada; düşük ücretle, insanlık dışı koşullarda çalışmak zorunda bırakılan ve buna karşı mücadele eden kadınlara sermayenin yanıtının katliam olduğu hatırlatıldı ve "Bugün de işçi ve emekçi kadınlar fabrikalarda, sokaklarda katlediliyor" denildi.

Eşit çalışma şartları, çalışan kadın-

lara ücretsiz kreş, kadın cinayetlerinin sona erdirilmesi, cinsiyetçi eğitim anlayışının bitirilmesi gibi taleplerini dile getirildiği açıklamada, şiddetin kaynağının kapitalizm olduğu vurgulandı. Açıklamanın son bölümünde işçi ve emekçi kadınlar hep birlikte marşlar söylediler.

Kayseri İşçi Birliği "Kadın erkek elele mücadeleye, Kadın cinayetlerine son, Yaşasın 8 Mart Dünya Emekçi Ka-

dınlar Günü, emperyalist savaşa, kapitalist sömürüye son!" şiarlarının yazılı olduğu dövizlerle eylemde yer aldı. BDSP ise "Kadın olmadan devrim olmaz, devrim olmadan kadın kurtulmaz! Cinsel, ulusal, sınıfsal sömürüye son" şiarlarının yazılı olduğu dövizler taşıdı.

Kayseri İşçi Birliği'nin çağrısıyla eyleme katılan işçi kadınların katılımının dikkat çektiği mitingde gençliğin ilgisi yoğundu.

Eyleme KESK bileşenlerinden en yoğun katılımı Eğitim Sen sağladı.

KIZIL BAYRAK / KAYSERİ

Savaşa, baskıya, geleceksizliğe karşı birleşelim!

Özgürlük ve gelecek için mücadeleye!

SAVAŞA DEĞİL EĞİTİME BÜTÇE!

Emperyalist-kapitalist sistem derin bir kriz içinde. Savaş ve saldırganlık politikaları artıyor, krizin faturası emekçilerin sırtına yüklenmek istiyor. Baskı ve yasaklar tırmandırılarak ülke adeta açık bir hapishaneye dönüştürülüyor.

AKP iktidarı kendi bekası ve emperyalistlerin hedefleri doğrultusunda cihatçı çetelerle birlikte Suriye'deki savaşı derinleştiriyor. Asker ölümlerinin gelmesinin ardından "savaşa hayır" demeyi bile yasaklayan iktidar, Rusya ile imzaladığı mutabakatın ardından İdlib'deki fiili durumu kabul etmek zorunda kaldı.

Bu süreçte göçmenleri ülkede "tutamayacaklarını" açıkladılar ve onlarca göçmene sınır kapılarında felaketi yaşattılar. Emperyalistler ve Türk sermaye devleti göçmenlerin yaşadığı sıkıntıların sorumlularındırlar. Şimdi ise savaş politikaları kapsamında göçmenler üzerinden pazarlık yapmaya çalışıyorlar. Bütün bu saldırganlığın faturasını ise işçi ve emekçiler ödemek zorunda kalıyor. Savaşta ölenler emekçi çocukları oluyor. Emekçilerin vergilerinden toplanan milyarlarca lira savaş bütçesine ayrılıyor.

ÖLÜM VE META DÜZENİ KAPİTALİZM, CAN ALMAYA DEVAM EDİYOR!

Ekonomik krizden kaynaklı milyonlarca insan sefalet koşullarında yaşamaya mahkûm ediliyor. Ödenmeyen maaşlar, bitmeyen mesailer, azalmayan faturalar ve sürekli zam gelen temel tüketim maddeleri ile emekçiler için yaşam çekilmez

hale getiriliyor. "Çocuklarımız aç" diyerek intihar eden emekçilerin çığlıkları bugün hala kulaklarımızda.

Kapitalizm ölüm düzenidir! Sibel Ünlü, İstanbul Üniversitesi'nde yemekhane kartında kalan son parayı sosyal medyada paylaşmış ve daha sonra intihar etmiştir. Hakan Taşdemir yine İstanbul Üniversitesi öğrencisidir ve işsizlik yüzünden intihar etmiştir. Onlarca arkadaşımız sınav stresine dayanamadığı için, atölyede veya staj için gittiği fabrikada önlem alınmadığı için, rant alanına dönen okullarımızda iş makinelerinin altında kalarak öldürülmektedir.

Kapitalizm meta düzenidir! Bu sistemde her şey alınıp, satılmak üzere kurgulanmıştır. Eğitim bir hak olmaktan çıkmıştır. Her geçen gün artan özel okullar ile eğitim parayla ve pahalıya satılmaktadır. Ulaşımdan barınmaya, yemekten okul materyallerine her şey satılıktır bu düzende. Birçok öğrenci eğitime ulaşabilmek için çalışmak zorundadır.

EĞİTİM HAKKIMIZ GASP EDİLİYOR

Bütün bu tablo içince kazanılmış haklar da gasp edilmekte, gençliğe geleceksizlik dayatılmaktadır. Eğitim sistemi çöküş yaşıyor. Müfredat ve sınav sistemi sürekli değişiyor, yapboz tahtasına dönüşüyor. Bu sistem içerisinde öğrenciler ise kobay muamelesi görüyor. Örneğin geçmişte kaldırılan sınıfta kalma uygulaması tekrar yürürlüğe girdi. Her gelen eğitim bakanı kendinden önceki uygulamayı değiştiriyor. Özünde ise değiştirdikleri sisteme geri dönüyorlar.

Eğitim dinci gerici vakıfların insafına bırakılıyor. Kadına yönelik şiddetin bir türü olarak taciz ve tecavüz eğitim alanında da yaşanmaktadır. Dindar ve kindar nesiller yetiştirmek amacıyla uygulanan eğitim politikaları anti bilimsel ve niteliksiz. Sermayenin ihtiyaç duyduğu iş gücünü karşılamak için mesleki eğitime ağırlık veren iktidar, ideolojik ve siyasal ihtiyaçlarını karşılamak için de gerici uygulamaları arttırmıştır. 2020 Yatırım Programı'nda dini ve mesleki eğitim ya-

pan okullar için 1 milyar 105 milyon TL ödenek ayrılmıştır. Onlarca okulda bilimsel araştırmaya, kütüphaneye, laboratuvarlara, ders materyallerine, okul çalışanlarına ayrılacak ödenek olmazken milyonlarca lira dinci vakıflara kepçe ile dağıtılmaktadır. Gerçekleşen deprem sonrasında İstanbul'da onlarca okulda kontrol dahi yapılmazken, öğrenciler ödenek yokluğu nedeniyle çürük binalara mahkûm bırakılmaktadır.

GELECEĞİNE SAHİP ÇIK!

Paralı, gerici, anti- bilimsel uygulamalar ile eğitim hakkımız gasp edilmektedir. Giderek ağırlaşan yaşam şartları ile yaşam hakkımız gasp edilmektedir.

Ölüm ve meta düzeni olan kapitalizm örgütlü bir şekilde saldırmaktadır. Bizler de bu ölüm ve meta düzenine karşı koyabilmenin yolunun örgütlenmekten geçtiğini biliyoruz!

İntihar eden arkadaşlarımızın; Sibel'in, Hakan'ın...

İş cinayetlerinde ve polis şiddetinde katledilen arkadaşlarımızın; Oğuzhan'ın, Burak'ın, Berkin'in...

Kadın cinayetlerinde öldürülen arkadaşlarımızın; Ceren'in, Helin'in, Şeyma'nın...

Göç yollarında kıyıya vuran bedeni ile Aylan'ın hesabını sormak için geleceğimize, yaşam ve eğitim hakkımıza sahip çıkalım! Örgütlü mücadeleyi büyütelim!

Liseliler birliğe, DLB'ye!

(Liselilerin Sesi Mart 2020 tarihli 95. sayısından alınmıştır.)

Liselilere karşı baskı politikası artıyor

Derinleşen ekonomik krizle birlikte iktidarın zorbalığı da artıyor. Eğitimde gençliği zehirleyen kapitalist sistem ve iktidarı, buna karşı gelenleri yaş, hastalık ya da cinsiyetine bakmadan baskı altına almaya çalışıyor. Son dönemlerde gençlik eylemleri artmaya başladıkça üniversiteli ve liseli gençliği hedef alan baskılar da tırmandırılıyor.

***

"Parasız, bilimsel, ana dilde eğitim!" ve "Yolumuz işçi sınıfının yoludur!" diyen Devrimci Liseliler Birliği'nin eylemler örgütlemesi ve okullarda verdiği mücadele sermaye devletini rahatsız ediyor.

Son dönemde İstanbul'da yaşanan

polis saldırıları, Ankara'da yaşanan faşist saldırı ve gözaltında yapılan işkence, Çorlu'da yapılan "şafak operasyonu" nun ardından bir DLB'linin tutuklanması bu durumun en somut örneklerinden sadece birkaçı.

Ankara'da aileleri arayıp "çocukla-

rınızı devrimcilerden uzak tutun yoksa başı yanar" demeleri, gözaltı sürecinde ise "sizi bitireceğiz" gibi cümleler kurlmaları bize açıkça gösteriyor ki, gençlikten ve DLB'den korkuyorlar. Korkularının sebebi çok açık, dünyanın ve ülkenin geleceği biziz. Bizleri ne kadar teslim alırlarsa düzenleri bir o kadar devam eder diye düşünüyorlar. İstiyorlar ki, liseliler devrimcilerle yan yana gelmesin, işçi sınıfının mücadelesinden uzak dursun, kendi sömürü düzenleri içinde yok olup gitsin.

Geleceğimizden asla vazgeçmeyeceğiz. Bizleri gözaltına alarak, tutuklayarak, ne sıra arkadaşlarımızdan ayırabilirsiniz ne de işçi sınıfı mücadelesinden uzak tutabilirsiniz.

***

Bizi bu köhnemiş düzene mahkûm etmek isteyen, tutuklayıp dört duvar arasına koyanlardan, eşit-parasız ve nitelikli eğitim hakkımızı elimizden alanlardan korkmuyoruz. Bizler baş eğmezliği Denizlerden, Mahirlerden, İbrahimlerden öğrendik. Onların bize bıraktığı devrimin ve sosyalizmin kızıl bayrağını her yerde dalgalandırmaya devam edeceğiz.

BİR DLB'Lİ

Beyazıt faşizme mezar olacak!

Kanlı Pazar'dan Kızılder'e, 1 Mayıs '77'den Beyazıt'a, Maraş'a, Çorum'a, Sivas'a kadar sermaye devleti, kurulduğundan bu yana katliamcı geleneğini sürdürmüştür. İşçilerin, gençlerin, devrimcilerin kanını her vesile ile akıtmıştır. Emek sömürsü üzerine kurduğu saltanat her sarsıntıya uğradığında, karanlık odalarında ABD işbirliğinde kanlı komplolar düzenlemiştir.

BEYAZIT KATLIAMI

Beyazıt Katliamı da devletin planlı saldırılarından birisidir. '77 yılında kurulan İkinci Milliyetçi Cephe hükümetinin gençlik hareketini hedef alan politikası, ilerici ve devrimci öğrencilerin üniversitelerden uzaklaştırılmasını hedefliyordu. O dönemde faşist çeteler, polis ve rektörlük eliyle devrimcilerin üniversitelere girişleri engelleniyordu. Özellikle İstanbul'da Hukuk Fakültesi faşistler tarafından işgal edilmişti. Devrimci-ilerici öğrenciler okula girmek istediklerinde faşistler tarafından saldırıya uğruyordu.

'77 Aralık ayında İkinci Milliyetçi Cephe hükümeti düştü ve AP ile birlikte Ecevit hükümet kurdu. Ancak üniversitelere yönelik saldırıların hızı kesilmeden devam etti. Bu saldırılara karşı devrimci öğrenciler bir araya gelerek 1 Mart 1978 günü Hukuk Fakültesi'ne girme kararı aldılar. 1 Mart günü Süleymaniye önünde yaklaşık 50-60 ilerici devrimci öğrenci bir araya gelerek üniversiteye doğru yürüyüşe geçti. Polisler önlerini keserek öğ-

rencilere saldırdı. Öğrenciler birkaç defa toplanarak tekrar yürümek istedi. Polis saldırısına rağmen okula girebilen devrimci öğrenciler bu sefer de faşistlerin sopalı taşlı saldırısına uğradı. Gün geçtikçe safları sıklaşan ve sayıları artan ilerici, devrimci öğrenciler 15 Mart'a kadar üniversiteye topluca giriyor, saldırıları birlikte göğüslüyordu.

KANLI PUSU...

16 Mart günü devrimci öğrenciler Merkez kapıdan topluca çıkış yapıyordu. Birazdan gerçekleşecek katliamın işaretleri ortadaydı. Her zaman yoğun polis ablukasının olduğu alanda hiç polis yoktu. Polisler tarafından her zaman arka kapıdan çıkarılan devrimci öğrenciler 16 Mart günü ana kapıdan bilinçli olarak çıkarılmıştı. Bu sırada faşistler "Beyazıt komünistlere mezar olacak!" sloganları atmaya başlamıştı. Devrimci öğrencilerin oluşturduğu kortejin ön tarafı Eczacılık Fakültesi kapısının önüne gelmişti ki, kitlenin üzerine bomba atıldı...

Abdullah Şimşek, Baki Ekiz, Cemil Sönmez, Hamit Akıl, Hatice Özen, Murat Kurt, Turan Ören bu katliamda ölümsüzleşti. 60'a yakın öğrenci ise yaralandı.

BEYAZIT'IN FAILİ SERMAYE DEVLETİ!

Katliamın ardından, olayın faili olarak okulda tanınan faşistler ve Ülkü Ocakları Başkanı ile MHP Gençlik Kolu Başkanı gözaltına alındı ancak bir süre sonra bırakıldı. Devletin her katliamda uyguladı-

ğı senaryoyu bir kez daha sahnelemeye başladı. Katiller korundu, aklandı, dava dosyası kapatılmaya çalışıldı. Ancak bir zaman sonra gerçekler gün yüzüne çıktı. Bombanın ABD tarafından Türk silahlı kuvvetlerine hibe edilen TNT Tahrip patlayıcısı olduğu, bu bombanın bir yüzbaşı tarafından Ülkü Ocağı Derneği Ankara Şube Başkanı Abdullah Çatlı'ya verildiği, bombayı devrimci öğrencilerin bulunduğu alana atanırsa Zülküf İso'tun ablası 16 Mart Katliamı'nda bombayı kardeşinin attığını itiraf etti. Kardeşinin vicdan azabı çektiğini, saldırıyı gerçekleştirmemesi halinde ölümle tehdit edildiğini ifade etti. Saldırının hemen ardından ülkücü ocaklarına mensup Lütfi Akti tarafından Zülküf İso'ta öldürüldü. Abdullah Çatlı ise, hiçbir ceza almazken görevine üst rütbelerle devam ettirildi. 3 Kasım '96 tarihinde Balıkesir'in Susurluk ilçesinde yaşanan kazada öldü.

"BU KAVGA FAŞİZME KARŞI, BU KAVGA HÜRRİYET KAVGASI!"

Elbette katliamın gerçek sorumlusu olan devletten, tetikçilerini yargılayıp cezalandırmasını bekleyemeyiz. Harcında nice devrimci kanı olan sermaye düzenini yargılamak, cezalandırmak ancak örgütlü işçi sınıfının mücadelesiyle mümkün olacaktır.

Devrimci gençlik olarak üniversitelerimizde yükselttiğimiz mücadele, Beyazıt'ta düşenlerin bizlere bıraktığı mirastır.

Bu mirası güçlendirerek geleceğe taşıya-
cağız.

Günümüzde de devlet ODTÜ, Ankara Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi gibi gençlik mücadelesinin önemli merkezlerinde faşistleri öne sürerek saldırıyor. Ancak ne geçmişte, ne de bugün sermaye devleti istediğini başaramadı, başaramayacaktır. Sömürü düzeni olduğu sürece, baskılar tırmandırıldığı sürece bu topraklar nice yiğit devrimciyi bağrında yetiştirmeye devam edecektir!

Son sözü Nazım Hikmet'e bırakmadan önce Beyazıt Meydanı'nda ölümsüzleşen devrimcileri saygı ile anıyoruz...

***

*"Bir elinde kitapları,
türkülerıyla geldiler
dalga dalga aydınlık,
dalga dalga aydınlık oldular.
Yürüdüler karanlığın, karanlığın üstüne
meydanları zapt ettiler
meydanları zapt ettiler yine.
Beyazıt'ta şehit düşen
silkinip kalktı kabrinden
ve elinde bir güneş gibi taşıyıp yarasını
yıktı şahmeranın mağarasını.
Daha gün o gün değil,
derlenip dürülmesin bayraklar
uzaktan duyduğunuz
çakalların ulumasıdır
safları sıklaştırın,
safları sıklaştırın çocuklar
bu kavga faşizme karşı, bu kavga hürriyet kavgası!"*

P. SEVRA

Bundan tam 32 yıl önce, 16 Mart 1988'de Kürt halkına karşı gerçekleştirilen büyük bir katliamdır Halepçe. Kimyasal silahlar aracılığıyla gerçekleştirilen katliamda resmi olarak 6000, gayri resmi olarak 7000 civarı insanın öldürüldüğü söylenir.

İNSANLAR NASIL ÖLDÜRÜLDÜ?

16 Mart sabahı Kürt halkı uyandığında herkes evinde elma kokusu aldı. Koku nereden geliyor diye camdan baktılar ve sonra dışarı çıktılar. Kokunun geldiği tarafa doğru yürümeye başladılar. Zamanla derilerinde sıcaklık hissetmeye başladıkları için kokuya ulaşmayı bir tarafa bırakıp su aramaya yöneldiler. Derileri

Elma kokusu ile gelen ölüm Halepçe!

gittikçe daha fazla yanıyordu. Öyle bir kimyasal silahtı ki bu derilerinin üzerindeki kıyafet duruyor ama kıyafetlerinin altındaki insan derisi adeta yanıyordu. Koşuştular, çırpındılar, debelendiler... Bağırsıklar, çığlıklar içinde öldü hepsi. Kucağında bebeğiyle olan anne de öldü, 8 yaşındaki çocuk da öldü.

Halepçe'de insanlık öldü. Halepçe katliamına dair birçok fotoğraf gördü insanoglu. Kucağında kundaklı bebek ile taş kesilmiş ana, çocuğun elini sıkı

sıkıya tutarak ölen baba, çocukların yana yana yatan bedenleri ve daha bir sürü acı fotoğraf...

Bütün dünya tanıklık etti bu katliama. Emperyalizmin kuklası iktidarların sefil çıkarları uğruna koskoca bir halk öldü 16 Mart günü.

KAPİTALİST SİSTEME KARŞI MÜCADELEYE!

Halepçe'de katledilen Kürt halkının

asıl düşmanı bu sistemdir. Dünya üzerindeki bütün halkların düşmanı bu sistemdir, kapitalizmdir.

Kapitalist sistem egemen oldukça ağızdan çıkan bir söz yüzünden çok acılar çekeriz.

Ama örgütlenmiş bir mücadelenin karşısında ne bir ağız ne bir söz ne bir sistem durabilir.

Örgütlenmiş bir mücadelenin karşısında kimse duramaz. Yalnızca Halepçe için değil, Dersim, Roboski, Şırnak ve yapılan bütün katliamların hesabını sormak için kapitalizme karşı örgütlü mücadeleye!

KIZIL BAYRAK OKURU BİR LİSELİ

Özgün bir mücadele alanı: İnternet yayıncılığı

GÜÇ OLARAK MEDYA

“Eğer muhatabınız olan kitlenin psikolojik durumunu biliyorsanız ve yeterli sayıda tekrar ederseniz insanları karenin aslında bir daire olduğuna ikna edebilirsiniz.” (Nazi Propaganda Bakanı Joseph Goebbels)

Medya en genel anlamı ile yığınlarla iletişimi sağlayan radyo, televizyon, gazete ve internet gibi basın yayın organlarının tümünü kapsayan kitle iletişim araçlarının bütünüdür. Bilinen en eski iletişim ve haberleşme araçları kitaplar, mektuplar ve gazetedir. Gazete 20. yüzyılın başlarına kadar neredeyse tek haber kaynağı idi. 1800’lü yılların ortalarında ilk radyo frekansları kullanılmaya başlandı, ardından 1895 yılında sinemanın icadı ile birlikte yazılı-görsel basın yerini yavaş yavaş dijital-görsel basına bırakmaya başladı. Radyonun icadı ve sinemanın gelişmesinin ardından, 1925 yılında kullanılmaya başlanan televizyonun yavaş yavaş yaygınlaşmasıyla birlikte teknoloji çağına girilmiş oldu. İletişim araçlarının bütününe ideolojik çerçevesi de artık giderek belirginleşmeye başlamış, medya kendi başına “bağımsız” bir güç olmuştur.

Sosyo-kültürel olarak Amerikan sinema sektörü (Hollywood) tek başına, II. Emperyalist Paylaşım savaşı ve Vietnam Savaşı’nı dünyaya kendi ideolojik bakış açısıyla anlatmakta çok başarılı olmuştur. Sadece iki savaş üzerine binlerce film yapıldı. Örneğin II. emperyalist paylaşım savaşında dönüm noktası olarak “Normandiya Çıkarması” sürekli olarak yazılı, görsel ve dijital basında işlenmiştir, fakat Kızıl Ordu’dan, Stalingrad Muharebesinden, Leningrad Kuşatmasından, Nazilerin ilk defa Doğu cephesinde geri çekilmek zorunda kaldıklarından neredeyse hiç bahsedilmez. Odaklandıkları nokta “Normandiya Çıkarması ve Amerikan Ordusunun savaştaki kahramanlığıdır”.

Vietnam Savaşı için yapılan da aynı yöntemdir, ayrıca Vietnam savaşında Amerikan kamuoyunu savaşın haklılığına ikna etmek için yapılan propaganda çalışmalarında medyanın rolü yadsınamaz derecede önemlidir. Bilinçli bir şekilde ortaya atılan yalan ve manipüle edilmiş haberler, şovenizmin tüm sosyal sınıflar içinde körüklenmesi ve bu minvalde başarılı olunması bunun en önemli gös-

tergesidir. Keza Afganistan, Irak, Libya savaşları, medya tarafından ABD’nin Ortadoğu’ya “demokrasi ihracı” olarak pompalanmıştır. Latin Amerika’da CIA eliyle gerçekleştirilen darbeler ya da Avrupalı devletlerin Afrika ülkelerindeki emperyalist sömürge politikaları yine aynı medya tarafından manipüle edilmiş ve gizlenebilmiştir.

İletişim araçlarının toplumlar üzerindeki muazzam etkisini çok iyi bilen egemen sınıflar, kitle iletişim araçlarını kendi bünyelerinde tekelleştirerek toplumların haber alma özgürlüğünü kontrol altında tutmayı uzun bir dönem başarmışlardır. Ancak medyayı bir bütün olarak haber alma aracı diye tanımlarsak yanlış oluruz. Medya aynı zamanda manipüle edilmiş haberler, programlar, reklamlar ve yazılı basın ile toplumları gerici burjuva ideolojisiyle politik olarak kuşatma aracıdır da. Bu yüzden iletişim araçlarının tekelleştiği emperyalizm çağında kendimizi tekellerin elinde olan merkezi iletişim araçlarının yanıltıcı ve yozlaştırıcı etkisinden kendimizi korumak için, daha özgür ve bağımsız haber yapan basın yayın organlarını tercih etmekteyiz. Çünkü burjuvazi, yediğimiz yemekten giydiğimiz elbiseye, izlediğimiz televizyon kanalına, okuduğumuz gazete, dergi, kitap ya da habere kadar gündelik hayatın içinde, insan yaşamına doğrudan doğruya algı operasyonu yaparak müdahale edebiliyor.

İNTERNET VE TEKNOLOJİ ÇAĞI

İnternetin basit tanımını yapacak olursak; bilgisayar ağlarını bir bütün ola-

rak birbirine bağlayan elektronik iletişim sistemidir. İnternetin önemi diğer iletişim araçlarına göre özgür, ulaşılabilir ve çok daha hızlı olmasından gelir. Her ne kadar sansür uygulanıyor olsa da internet üzerindeki sansürü kaldırmanın birçok yolu ve yöntemi olduğu biliniyor.

İnternetin bulunması hızla gelişmesiyle birlikte TV yayınları, yerini dijital ücretli platformlara bırakmaya başladı. Haber yayınları TV üzerinden kesintisiz olarak devam etse de eski etkisini yaratmıyor çünkü artık her gazete ya da televizyon kanalına internet üzerinden ulaşılabilir. Ayrıca, alternatif başka kanallar ve haber alma yöntemlerine de başvurulabiliyor. Bu durum burjuvazinin medya üzerindeki mutlak egemenliğini de sınırlamış oluyor. Çünkü internet sayesinde hem çok hızlı bir şekilde hem de mevcut medya sansürüne takılmadan kitlelere doğrudan doğruya ulaşılabilir. Bu yönüyle internetin önemi diğer kitle iletişim araçlarından çok daha büyüktür.

Bir örnek verecek olursak, ABD’de yapılan bir araştırmaya göre ülkede özellikle gençler arasında sosyalizm savunusu yaygınlaşmaya, en azından sosyalist eğilimli bir başkan tarafından yönetilmek isteyen kişilerin sayısı her geçen gün artmaya başlamıştır. Bu durumu küresel medya tekellerinden FOX’a bağlı Fox News de gündemine almak zorunda kalmış ve şu başlıkta bir haber yayınlamış; Çocuklarınıza Nasıl “Sosyalizme Hayır” Dedirtirsiniz? İlgili haberde içerik olarak ABD’de gençliğin sosyalizme olan ilgisinden duyulan kaygı ön plana çıkartılıyor. Gençleri sosyalizmden koruma görevi ise ailelerin kendisine yükleniyor. Çünkü

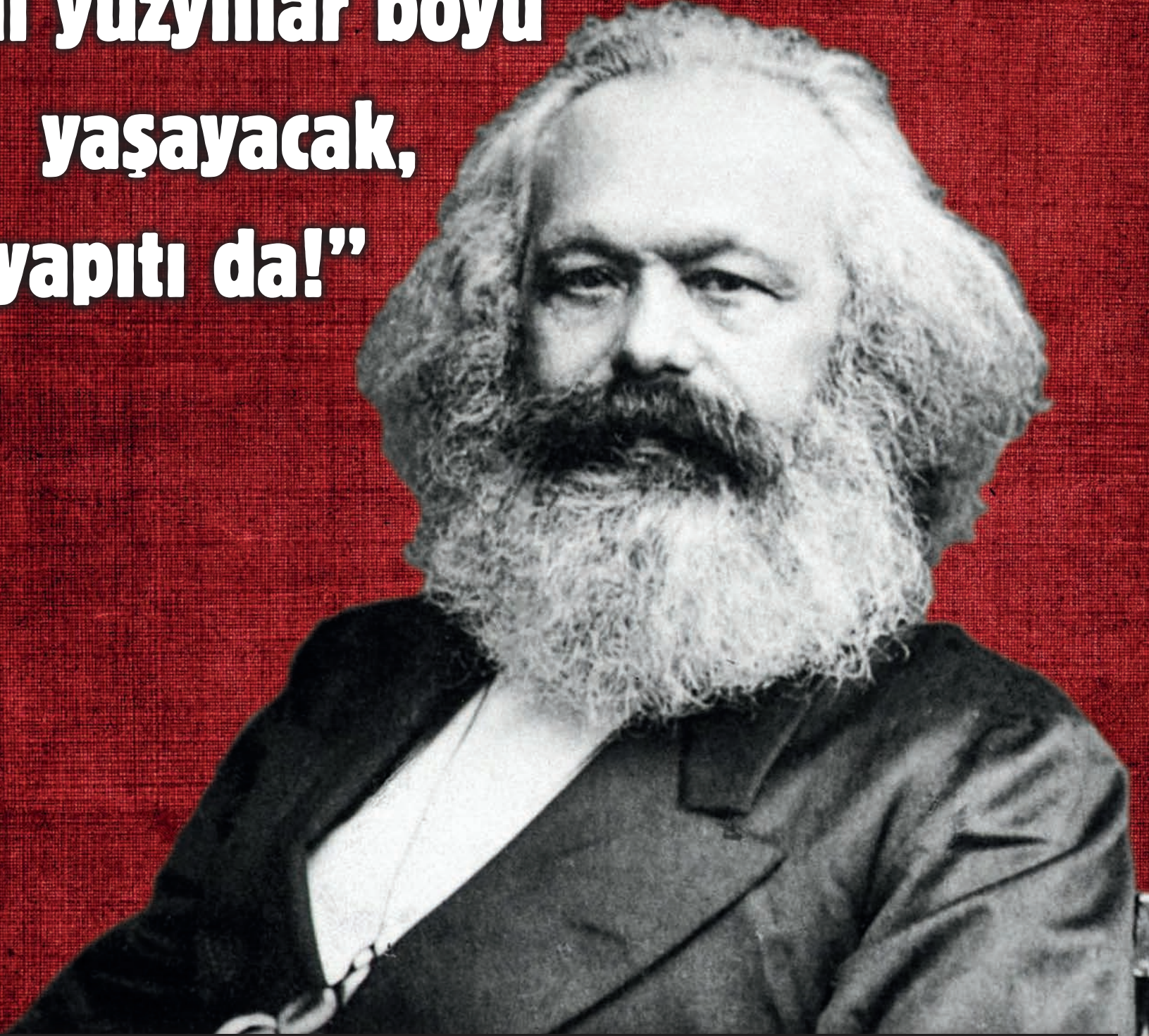
“televizyon veya gazete” gibi kendi kontrollerinde olan kitle iletişim araçlarıyla, yaptıkları burjuva propagandanın gençlik üzerindeki etkisi giderek zayıflıyor, tersinden internet ve özgür sosyal platformlar daha da güçleniyor.

Türkiye’de de durum farklı değil aslında. Özellikle “sosyal medyanın” gücü yadsınamaz derecede önemlidir. İnternete erişim sağlayan her birey doğrudan ya da dolaylı olarak sosyal medyaya erişim sağlıyor, sosyal medyayı kullanarak bir biçimde herhangi bir konu hakkında kendi kişisel görüşlerini ortaya koyabiliyor. Türkiye’de zaman zaman yaşanan kısıtlamalar ve sansüre rağmen en önemli haber kaynakları, bilgi erişim siteleri ya da sosyal medya üzerinden yaygınlaşmış milyonlarca kişiye saatler içinde ulaşabiliyor ve en güçlü yankısını burada buluyor. Herhangi bir olayda sosyal medya üzerinden gelişen yoğun tepkiler zaman zaman hükümetlere geri adım atılabiliyor, politikalarını değiştirmeye zorlayabiliyor. Haziran Direnişi sırasında internet üzerinden gelişen örgütlenmelerin geniş çapta etkisi olduğunu çok iyi bir şekilde tecrübe etmiş olan sermaye iktidarı, sosyal medya kullanıcılarına yönelik baskıcı bir tutum sergiliyor. İnsanları Facebook ve Twitter’dan yaptıkları paylaşımlar yüzünden gözaltına alabiliyor ya da tutuklatabiliyor. Çünkü toplumun gerçekleri öğrenmesinden korkuyorlar. Bu yüzden kendi kontrolleri dışında ani gelişen herhangi bir “toplumsal, siyasi, askeri vb.” olaylarda ilk olarak interneti kısıtlayıp kendi iletişim araçları dışındaki haber kaynaklarını engellemiş oluyorlar.

Sonuç olarak, internetin yaygınlaşması ile birlikte küresel medya tekellerinin “burjuva ideolojisini yayma özgürlüğüne” nispi de olsa ket vurulmuş oldu. Bilgi edinme kaynakları merkezi medyanın dışında kendine yeni bir yaşam alanı buldu. Başta devrimciler olmak üzere, toplumsal mücadele güçleri bu alanı çok iyi değerlendirebilmeli. İnternetin avantajını ve dezavantajını çok iyi bir şekilde görebilmeli ve onun tüm avantajlarından yararlanabilmeli. Dezavantajlarına karşı ise çeşitli ve alternatif olabilecek iletişim araçlarını kullanmayı öğrenmeli ve devrim ve sosyalizm mücadelesinde en iyi şekilde kullanmalıdır.

**Bilimsel sosyalizmin kurucusu Karl Marx
ölümünün 137. yılında yol göstermeye devam ediyor!**

**“Adı yüzyıllar boyu
yaşayacak,
yapıtı da!”**

“Marksizm’in ortaya çıkmasından beri, dünya tarihinin her üç büyük dönemi de Marksizm’e yeni doğrulamalar ve yeni zaferler getirmiştir. Ama, tarihin gelmekte olan döneminde, proletaryanın öğretisi olarak Marksizm’i daha büyük bir zafer beklemektedir.” V. İ. Lenin